

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2014

Pavína Koláčková

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

Studijní program: Porodní asistence B 5349

Pavína Koláčková

Studijní obor: Porodní asistentka 5341R007

PORODNÍ DOMY

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Eva Lorenzová

PLZEŇ 2014

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a všechny použité prameny jsem uvedla v seznamu použitých zdrojů.

V Plzni dne

.....

Pavλίna Koláčková

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Evě Lorenzové za velikou ochotu, trpělivost, podnětné připomínky a odborné vedení mé bakalářské práce.

Anotace

Jméno a příjmení: Pavlína Koláčková

Katedra: Ošetřovatelství a porodní asistence

Název práce: Porodní domy

Vedoucí práce: Mgr. Eva Lorenzová

Počet stran: číslované 44, nečíslované 27

Počet příloh: 4

Počet titulů použité literatury: 25

Klíčová slova: porodní dům - přirozený porod - zahraničí - porodnictví v České republice - porodní asistentka

Souhrn:

Tématem mé bakalářské práce jsou porodní domy. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části popisuji, co to porodní domy jsou, ve kterých zemích a jak fungují. Zda v České republice porodní dům existuje a jakým způsobem. Dále popisuji jaká je současná situace porodnictví v České republice. Teoretická část je také zaměřena na definici přirozeného porodu podle Světové zdravotnické organizace a jaké jsou podle ní hlavní zásady přirozeného porodu. Praktická část obsahuje kvantitativní výzkum zaměřený na zájem českých těhotných žen o možnosti родit v porodním domě. Dále je zaměřena na informace o českých těhotných ženách, které vyhledaly služby Porodního domu U čápa. V závěru práce jsem navrhla opatření pro praxi.

Annotation

Name and surname: Pavlína Kolářková

Department: Nursing and midwifery assistance

Title of thesis: Birth houses

Consultant: Mgr. Eva Lorenzová

Number of pages: numbered 44, unnumbered 27

Number of appendices: 4

Number of literature items used: 25

Key words: birth house – natural birth – foreign – obstetric in Czech republic - midwife

Summary:

The subject of my bachelors' work are birth houses. The work is divided into a theoretical part and a practical part. The theoretical part describes what birth houses actually are, in which countries and how they function, if they exist in the Czech Republic and in which way. Further I describe what is the current situation of obstetrics in the Czech Republic. The theoretical part is aimed at the definition of natural birth according to the World Health Organization and what are the principles of natural birth. The practical part contains the qualitative research aimed at the interest of Czech pregnant women with the possibility having children in a birth house. Further it is aimed at the information about Czech pregnant women, who have found services in the birth house "U čápa". In conclusion I suggested themes for praxis.

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. PŘIROZENÝ POROD	10
1.1. Definice přirozeného porodu	10
1.2. Hlavní zásady přirozeného porodu podle Světové zdravotnické organizace.....	11
1.3. Současná situace porodnictví v ČR.....	12
2. PORODNÍ DOMY	13
2.1. Historie.....	13
2.2. Co je porodní dům	14
2.3. Služby, které poskytuje Porodní dům	14
2.4. Podmínky porodu v Porodním domě	15
2.5. Porodní domy v zahraničí	16
2.5.1. USA	16
2.5.2. Velká Británie	17
2.5.3. Německo	17
2.5.4. Švýcarsko	20
2.5.5. Rakousko	21
2.5.6. Polsko	22
2.6. Porodní dům v ČR	22
2.6.1. Porodní dům u Čápa	22
PRAKTICKÁ ČÁST	26
3. Kvantitativní část práce	26
3.1. Formulace problému	26
3.2. Cíl výzkumu.....	26
3.2.1. Hlavní cíl výzkumu	26

3.2.2. Dílčí cíle	26
3.3. Charakteristika souboru	29
3.4. metoda sběru dat	30
3.5. Organizace výzkumu	30
3.6. Analýza údajů	30
3.7. Prezentace a interpretace údajů.....	42
3.8. Diskuze	49
ZÁVĚR.....	52
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	
SEZNAM TABULEK	
SEZNAM PŘÍLOH	

ÚVOD

Většina žen je v České republice spokojena se stávajícím stavem porodnické péče. Podle výzkumu agentury STEM by však 25 % těhotných žen dalo přednost jiné než klasické nemocniční péči. Tu ale Česká republika nenabízí. Nabízí pouze možnost volby porodnice. V některých zahraničních zemích mají těhotné ženy možnost vybrat si druh péče během těhotenství, místo v průběhu porodu i v období šestinedělí. Někdy si dokonce mohou i vybrat konkrétní porodní asistentku, která je provází a pečuje o ně po celou dobu náročného i krásného období, kterým je mateřství. Pokud zdravotní pojišťovny nehradí plnou péči porodních asistentek, pak alespoň částečně. Podle Světové zdravotnické organizace je péče porodní asistentky bezpečná, levná a efektivní. V zahraničních porodních domech pracují pouze porodní asistentky. Filozofií porodního domu je nabídnout místo těhotným a rodičím ženám, ve kterém se budou cítit dobře, protože připomíná domov nejen vybavením ale také poskytnutím podpory a respektováním individuality každé ženy. Přesto je porod v porodním domě bezpečný díky technickému zázemí, které je možné využít v případě komplikací a také díky vysoké odbornosti a hlubokým znalostem porodních asistentek.

V teoretické části své bakalářské práce popisují definici a hlavní zásady přirozeného porodu podle Světové zdravotnické organizace, neboť takový porod v porodních domech probíhá. Dále se věnují tomu, co porodní dům je, jakou péči nabízí a které ženy mohou v porodních domech родit. Zabývám se také situací porodnictví v zemích, ve kterých porodní domy existují a fungují. V dalších kapitolách teoretické části se zaměřuji na současnou situaci českého porodnictví, kompetence českých porodních asistentek a na možnost realizace porodů v porodním domě, a konečně, na Porodní dům U čápa, jako jediný existující porodní dům v České republice.

Praktická část mé bakalářské práce je zaměřena na kvantitativní výzkum, který je proveden prostřednictvím dotazníkového šetření. Hlavním cílem je zjistit, zda mají české těhotné ženy zájem mít možnost родit v porodním domě.

TEORETICKÁ ČÁST

1. PŘIROZENÝ POROD

1.1. Definice přirozeného porodu

Podle mezinárodní definice je za přirozený (normální nebo nesprávně také alternativní) považován porod, který začne a probíhá spontánně, při něm žena porodí dítě a následně placentu ve svém vlastním rytmu, svým úsilím a bez vnějších zásahů. Dítě po přirozeném porodu je v úzkém kontaktu s matkou a není od ní oddělováno za účelem lékařského vyšetření, pokud to není nezbytně nutné. To se provádí přímo na těle, nebo v bezprostřední blízkosti matky.

Opakem přirozeného porodu, je lékařsky vedený porod, do kterého je na samém začátku nebo v průběhu porodu zasahováno (vyvolání porodu, urychlování porodu) nebo dochází k provádění rutinních porodnických opatření (holení pubického ochlupení, nedobrovolný klystýr, zákaz jídla a pití během porodu, nemožnost výběru polohy ve druhé době porodní, omezení přítomnosti blízkých osob apod.). Ti, kteří zastávají přirozený porod tvrdí, že mnohé komplikace vznikají proto, že nemocniční prostředí nemůže nabídnout ženám pro přirozený porod optimální podmínky. (2)

Předpokladem pro úspěšný přirozený porod, je respektování základních potřeb rodící ženy, patří k nim především potřeba pocitu bezpečí, potřeba tepla, potřeba intimity a potřeba nerušeného klidu. Má-li žena uspokojeny tyto potřeby, produkuje její tělo přirozenou cestou a v dostatečném množství hormony potřebné pro spontánní porodní činnost. Je-li rodící žena podmínkami a okolnostmi porodu stresována, spontánní činnost se zastaví a dítěti musí být na svět pomoheno umělými zásahy. K tomu, aby se mohly spontánní porodní mechanismy, a zejména porodní hormonální činnost rozběhnout naplno, musí být eliminovány všechny činitele dráždiví či podněcující neokortex, který je sídlem racionality, intelektu, rozumu, sebekontroly a veškerého „naučeného“ či kulturně podmíněného chování. Každá situace, která zapřičiňuje vyplavování katecholaminů (adrenalinu), stimuluje neokortex a tím brání spontánnímu průběhu porodu. Neokortex lze lehce vydráždit především těmito faktory: světlem, řečí (hlukem), pocitem, že je žena pozorována, strachem. Pokud se funkce neokortexu potlačí, vedení převezme mozkový kmen, který je sídlem vegetativních a vůlí neovlivnitelných funkcí, jako například dýchání, tělesná teplota či hormonální aktivita, a tím

dojde k účinnému vyplavování tzv. porodních hormonů, mimo jiné oxytocinu, endorfinů, prolaktinu. Rodící žena ztrácí zábrany, zaujímá neobvyklé polohy těla a vydává atypické zvuky, někdy působí až stavem transu. (1)

1.2. Hlavní zásady přirozeného porodu podle Světové zdravotnické organizace

V roce 1999 vydala Světová zdravotnická organizace v českém překladu dokument *Péče v průběhu normálního porodu: praktická příručka*. Zabývá se jednotlivými úkony během normálního porodu, bez ohledu na úroveň péče nebo místo, kde je poskytována. Jsou zde shrnuta a popsána doporučení, vztahující se k péči během fyziologického porodu.

Praktiky, které jsou jednoznačně prospěšné:

- respektovat přání ženy, kde porodit
- respektovat výběr porodníka
- respektovat výběr průvodce porodem
- vždy zhodnotit individuální rizika
- sledovat fyzickou i psychickou kondici během porodu
- soucitné a ohleduplné chování personálu
- respektovat právo na soukromí
- používat nefarmakologické prostředky tlumení bolesti
- při fyziologickém průběhu poskytovat jen nezbytně nutnou péči
- v průběhu porodu nabízet příjem tekutin
- sledovat stav plodu poslechem
- přiložit dítě k prsu do jedné hodiny po porodu

Praktiky, které jsou jednoznačně škodlivé:

- rutinní holení a aplikace klystýru
- rutinní aplikace intravenózní infúze během I. doby porodní
- rutinně nařízená poloha vleže na zádech během porodu
- vyšetřování per rectum (3)

1.3.Současná situace porodnictví v ČR

Silnou stránkou současného porodnictví v České republice je, že je pro všechny těhotné ženy, rodící ženy a ženy v šestinedělí snadno dostupná standartní péče. Systém je zaměřen tak, že je schopen zvládnout péči mnoha žen najednou. Všem ženám jsou dostupná laboratorní vyšetření během těhotenství porodu a šestinedělí. Velmi dobrá je péče o komplikované a patologické stavy jak u matky tak u dítěte.

Slabou stránkou současného porodnictví v České republice je, že je téměř nemožný individuální přístup ve standartních zařízeních, zvláště ve velkých klinikách. Užívání rutinních kroků je v tomto systému nezbytné. Je plošně poskytována sekundární až terciální péče, a to i u zdravých žen, což porodnickou péči výrazně prodražuje. Dále je to nedostatečná osvěta a informovanost žen o různých způsobech porodnické péče. Chybí podpora zdravého těhotenství a přirozeného porodu a podpora primární porodnické péče poskytovaná porodními asistentkami. Neexistuje možnost informovaného výběru v období těhotenství a v průběhu porodu, ženy si mohou vybrat pouze nemocnici, ale ne způsob péče. Stát nepodporuje skupinu žen, které by rády porodily mimo nemocnici a nepodporuje ani porodní asistentky, které by těmto ženám rády pomohly. (18)

Podle zákona číslo 96/2004 Sb. parlamentu České republiky se odborná způsobilost k výkonu povolání porodní asistentky získává absolvováním nejméně tříletého akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu porodních asistentek. K tomu, aby mohla porodní asistentka pracovat samostatně, bez odborného dohledu, musí úspěšně absolvovat studium pro porodní asistentky a vlastnit Osvědčení o způsobilosti k výkonu povolání vydávané Ministerstvem zdravotnictví, to vydává na základě žádosti podané do 18 měsíců po absolvování studia na dobu 6 let. Každá porodní asistentka, která získá od Ministerstva zdravotnictví Osvědčení k výkonu povolání bez odborného dohledu, je zapsána do národního registru porodních asistentek, který vede Ministerstvo zdravotnictví prostřednictvím Národního centra ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů a může se označovat jako Registrovaná porodní asistentka. (21)

Podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví České republiky číslo 55/2011 Sb. porodní asistentka poskytuje a zajišťuje bez odborného dohledu a bez indikace lékaře základní a specializovanou ošetrovatelskou péči těhotným, rodícím ženám a šestinedělkám. Porodní asistentka může poskytovat poučení o životosprávě v těhotenství a při kojení, přípravě na

porod. Může provádět návštěvy v rodinách těhotné ženy, ženy do šestého týdne po porodu a gynekologicky nemocné, sledovat jejich stav. Dále může podporovat a edukovat ženu v péči o novorozence, včetně podpory kojení. Může diagnostikovat těhotenství, předepisovat, doporučovat nebo provádět vyšetření nutná ke sledování fyziologického těhotenství, sledovat ženu s fyziologickým těhotenstvím, v případě zjištěného rizika předávat ženu do péče lékaře. Porodní asistentka je oprávněna sledovat stav plodu v děloze, rozpoznávat u matky, plodu nebo novorozence příznaky patologií, které vyžadují zásah lékaře. Dále může připravovat rodičku k porodu, pečovat o ni ve všech dobách porodních a vést fyziologický porod, včetně případného nástřihu hráze, ošetřovat porodní a poporodní poranění a pečovat o ženu do šestého týdne po porodu. Porodní asistentka může poskytovat bez odborného dohledu a bez indikace lékaře ošetrovatelskou péči fyziologickému novorozenci, provádět jeho první ošetření včetně případného zahájení okamžité resuscitace. (22)

Vyhláška 92/2012 stanovuje, že pracoviště porodní asistentky, kde jsou vedeny fyziologické porody, pokud není zajištěno provedení porodu císařským řezem nebo operace k ukončení porodu ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče nejdéle do 15 minut od zjištění komplikace porodu, musí být doplněno následujícím vybavením: defibrilátor, infuzní pumpa, dávkovač stříkačkový, infuzní stojan, inkubátor pro standartní péči, přístroj pro resuscitaci novorozence s definovanými hodnotami inspiračních tlaků, vybavení pro fototerapii včetně odpovídajícího monitorovacího zařízení, měřidlo délky novorozence. Dále je nutné smluvně zajistit přítomnost gynekologa-porodníka do 5 minut na pracovišti. (20, 25)

Podle Ústavu zdravotnických informací a statistik České republiky se v roce 2009 mimo zdravotnická zařízení narodilo 419 dětí. Nejvyšší podíl je v Praze a Karlovarském kraji. Z evidovaných údajů se dá vysledovat zvyšující se trend počtu porodů vedených porodní asistentkou. V roce 2000 se mimo zdravotnická zařízení narodilo zhruba 8 % dětí, jejichž porod byl veden porodní asistentkou, v roce 2009 se jednalo o 34 % případů. (20)

2. PORODNÍ DOMY

2.1. Historie

V roce 1974 jako první představila Asociace porodních center v New Yorku variantu k porodům doma, a to porodní centrum, které není součástí nemocnice, ale funguje v její těsné blízkosti, nabízí ženám prostředí co nejvíce podobné domovu a zároveň zajišťuje

školený personál, standardizované postupy a potřebné zdravotnické postupy. (4, str. 287)

2.2. Co je porodní dům

Porodní dům je zdravotnické zařízení, které v souladu se Světovou zdravotnickou organizací a Evropskou Unií poskytuje porodnickou péči zdravým ženám s fyziologickou graviditou a předpokládaným fyziologicky probíhajícím porodem. Nabízí ženám neinvazivní individuální péči, kterou poskytují porodní asistentky v rozsahu kompetencí zakotvených v zákoně (č. 96/2004 Sb. a č. 424/2004 Sb). Porodním asistentkám nabízí možnost pečovat o ženu v těhotenství, během porodu v období po porodu podle mezinárodně uznávaného modelu péče porodních asistentek s využitím hluboké znalosti fyziologie porodního procesu. Jedna a táž porodní asistentka provází ženu od počátku porodu až po domácí návštěvy v šestinedělí. Porodní dům je kompromisem mezi nemocnicí a domovem. Zajišťuje odbornou péči zdravotníků a svým vzezřením a atmosférou připomíná domov. Porodní dům je samostatným zařízením, není součástí nemocničního zařízení. Ale je umístěn tak, aby byl v dosahu nemocničního zařízení pro případ komplikací a nutnosti přítomnosti potřebného lékařského personálu a technického vybavení. V tomto případě, má porodní dům navázán smluvní vztah s blízkou porodnicí k zajištění lékařské pomoci. (5)

2.3. Služby, které poskytuje Porodní dům

Z těchto služeb si žena může vybrat podle svých individuálních přání a potřeb. Během péče v těhotenství má možnost svobodně si vybrat a seznámit se s osobami, které jí budou poskytovat další péči v průběhu porodu a šestinedělí.

Porodní dům zajišťuje:

- Služby v těhotenství
  - Poradna pro těhotné vedená porodní asistentkou a ve spolupráci s lékařem
  - Komplexní předporodní příprava
  - Cvičení pro těhotné ženy

- Služby při porodu
  - Individuální péče porodní asistentky během porodu

- Služby po porodu
  - Péče o ženu a novorozence bezprostředně po porodu
  - Péče o ženu a novorozence v šestinedělí, návštěvy porodní asistentky doma
  - Rehabilitační cvičení po porodu
  - Laktační poradenství

- Ostatní služby
  - Vzdělávací a osvětová činnost pro laickou a odbornou veřejnost
  - Psychologická a sociální poradna
  - Obchod s potřebami pro těhotné a kojící ženy

Nabídka jednotlivých služeb se liší v různých Porodních domech. Uvádím zde ty, které nabízí porodní dům Narodzin /Polsko/, a v projektu Porodního domu u Čápa /Česká republika/. (6, 7)

2.4. Podmínky porodu v Porodním domě

Pro přijetí ženy v Porodním domě je třeba, aby splňovala podmínky, které nasvědčují tomu, že toto prostředí bude pro daný porod příznivé. V textu vycházím ze zkušeností z porodního domu Dom narodzin v Polsku.

K podmínkám Porodního domu patří:

- žena se na tento porod celé těhotenství připravovala
- účast na jednom z informačních večerů porodního domu
- porodní asistentky z porodního domu kontrolují průběh těhotenství
- žena měla alespoň jednu kontrolu ultrazvukem
- těhotenství probíhá fyziologicky
- k porodu dochází nejdříve tři týdny před očekávaným termínem
- plod je v poloze podélné hlavičkou
- nejedná se o vícečetné těhotenství
- zdravotní stav matky je dobrý (8)

2.5.Porodní domy v zahraničí

2.5.1. USA

V roce 1974 Asociace porodních center v New Yorku (Maternity Center Association) představila variantu k porodům doma, a to porodní centrum, které není součástí nemocnice, ale funguje v její těsné blízkosti. Hlavní myšlenkou bylo nabídnout ženám porod co nejvíce podobný porodu doma a zároveň zachovat všechny výhody, jaké může poskytovat instituce: školený personál, standardizované postupy a potřebné zdravotnické zázemí. Myšlenka porodních domů se rychle rozšířila. Do roku 1981 vzniklo ve 27 amerických státech téměř 150 takových zařízení. V roce 1983 Americká asociace veřejného zdravotnictví na základě výsledků vědeckých výzkumů uvedla, že zdravé matky mohou bezpečně rodit v porodních centrech mimo nemocnice poskytující akutní péči. V roce 1995 potom další výzkumy a studie prováděné s téměř 12 000 ženami, které rodily v 84 porodních domech v USA konstatovaly, že souhrn dostupných dat jasně dokládá, že pro neriziková těhotenství jsou porodní domy stejně bezpečné jako nemocnice. Přesto v roce 1997 Americké kolegium porodníků a gynekologů odmítlo uzнат samostatná porodní centra jako bezpečnou alternativu. Odmítnutí z jejich strany tak zbrzdilo další rozvoj porodních center a společně s ekonomickou nejistotou, typickou pro každé nové podnikání, způsobilo následný zánik řady porodních domů.

Přes všechny tyto překážky však v roce 1983 vznikla Národní asociace porodních center. Jedním z jejich hlavních cílů bylo vytvořit celoamerická akreditační kritéria. V roce 1998 fungovalo ve 22 amerických státech 47 akreditovaných porodních domů a 4 další o získání akreditace usilovaly. (4 str. 287)

V roce 2013 publikovala Národní asociace porodních center výsledky výzkumu 15 574 žen, které se připravovaly k porodu v porodním domě. Celkem 84 % těhotných žen porodilo v porodním domě, 4% těhotných žen byla předána do péče lékařům v průběhu těhotenství a dalších 12 % žen v průběhu porodu. Méně než 2 % převozů do nemocnic byla urgentních. Nebyla zjištěna žádná úmrtí matek. Intrapartální fetální mortalita byla 0,47‰ . Novorozenecká úmrtnost byla 0,40‰. Tyto výsledky výzkumu jsou velmi podobné s výsledky výzkumu z roku 1989. (15)

2.5.2. Velká Británie

Obrat ve vývoji dosavadního porodnictví nastal na počátku 90. let, kdy nová vláda začala podporovat pouze takovou péči, která je založena na vědeckých důkazech (tzv. evidence based care). Skupina dvanácti poslanců a čtyř odborných poradců provedla rozsáhlý výzkum, na jehož základě byl Parlamentu předložen návrh změn v porodnictví. Úspěch byl umocněn nekvalitou a neúspěchem zprávy, kterou na stejné téma předložili ve stejnou dobu lékaři, kteří nebyli schopni předložit žádné vědecké důkazy podporující tvrzení, že porod v nemocnici je bezpečnější než mimo ni. Vláda tedy schválila nezávislou studii a uvolnila finance na žádoucí změny v porodnictví. (9). Výsledkem je systém, který podporuje přirozený průběh těhotenství a porodu. Hlavní roli hraje žena a její zdravotní stav, hlavními poskytovatelkami péče jsou porodní asistentky. V případě komplikovaných těhotenství a porodů, nebo pokud si žena přeje medikaci, např. epidurální analgezii, případně císařský řez, přechází do péče lékařům.

V porodních centrech je možné vedle přirozených metod tlumení bolesti využívat i například Entonox (rajský plyn s kyslíkem), TENS elektrody, kodein, paracetamol a diamorfin i bez indikace lékaře. Po porodu v porodním centru zůstávají ženy s dětmi 6 – 24 hodin. Potom přebírá péči o oba komunitní porodní asistentka, která je navštěvuje doma (obvykle druhý den, třetí den, pak týden po porodu, případně každý druhý den po dobu 10 dnů). Pokud se vyskytnou problémy například s kojením, návštěvy jsou častější. (14)

2.5.3. Německo

Porodní domy jsou podle definice Sítě porodních domů v Německu „samostatná nelékařská zařízení primární péče o těhotné a rodičky“. Porodní asistentky mohou zakládat a vést porodní domy, protože jsou v Německu oprávněny starat se samostatně a po celou dobu o fyziologické těhotenství, fyziologický porod a fyziologické šestinedělí. Navíc má každá žena na jejich péči nárok. Kontroly v těhotenství, předporodní příprava či péče v šestinedělí a zpravidla i větší část nákladů spojených s ambulantním porodem v porodním domě jsou hrazeny zdravotní pojišťovnou. Od ledna roku 2007 německé zdravotní pojišťovny kompletně hradí porody v porodních domech. Náklady za pohotovost porodní asistentky většinou propláceny nejsou. Prvních šest dnů po porodu může navíc rodina zažádat o pomocnici v domácnosti, která je většinou také pojišťovnou proplácena. V nutných případech,

či pokud porod z jakýchkoliv důvodů nemůže být v porodním domě zdárně ukončen, přijímají porodnice rodičky samostatně. Právní situace je taková, že porodní asistentky mohou vést porod bez lékařské asistence, lékaři však bez pomoci porodní asistentky nemohou. (9)

Historie

V roce 1987 v tehdejší západní Berlíně založila skupina porodních asistentek první porodní dům. Jeho založení vyvolalo mezi lékaři vlnu odporu. Od té doby vzniklo po celé zemi kolem 100 porodních domů. V Berlíně se jich nachází skoro 10. Dnes jsou porodní domy samozřejmou součástí zdravotnictví, z větší části jsou jejich služby ze zákona hrazeny zdravotními pojišťovnami. (16)

Současná praxe

Po příjezdu do porodního domu je provedeno řádné CTG, další průběh porodu je pečlivě sledován a dokumentován. V prvním německém porodním domě v Berlíně-Charlottenburgu se v letech 1987 – 2004 bez problémů narodilo více než 3600 dětí. Porodní asistentka provádí všechna vyšetření, která jsou během normálního těhotenství nutná, včetně odběru krve a stěrů, a zaznamenává je v průkazce pro těhotné. Pokud se zjistí odchylky od normálu, je žena poslána ke svému gynekologovi nebo do porodnice, se kterou porodní dům spolupracuje. Když porod začne, buď ženu přijme porodní asistentka, která má službu, a ta s ní zůstane po celou dobu porodu. K výměně služby nedochází. Nebo si na počátku těhotenství vybere jednu porodní asistentku, která ženu doprovází i u porodu – ať už v porodním domě nebo doma. Tři týdny před vypočteným termínem porodu pak začíná tzv. pohotovost – porodní asistentka je v kteroukoliv denní či noční dobu k zastížení. Po porodu odcházejí rodiče s dítětem za dvě až tři hodiny domů. Na druhý den je navštíví porodní asistentka, aby zkontrolovala matku a dítě. Ještě týden pak dochází denně, poté jen pokud je nutno. Přestávky mezi návštěvami se postupně prodlužují, péče se může protáhnout až na 3 – 4 týdny. V případě problémů má žena nárok na péči porodní asistentky až do osmého týdne po porodu, porodní asistentka pak zůstává kontaktní osobou do konce kojení. Tak je tomu např. v porodním domě Maja v Berlíně – Prenzlauer Berg.

Od roku 2005 existuje, kromě ambulantních porodů v porodních domech, v Berlíně – Friedrich – shainu první úředně povolené berlínské lůžkové zařízení, které je vedeno

porodními asistentkami (první soukromé porodnické zařízení podle 30 živnostenského zákona). Doba pobytu v jednom z porodních pokojů/rodinných apartmánů může trvat až 6 dnů – včetně komplexní péče, tj. péče porodní asistentky, plná penze, prádelna a péče pomocnic pro rodinu. Všechny pokoje jsou vybaveny koupelnou, WC, kuchyňkou, telefonem a televizí. Mnoho zdravotních pojišťoven už náklady za porod a pobyt v tomto porodním domě hradí. Kompletní úhrada se týká všech výdajů za porod a stacionární pobyt s péčí v šestinedělí po dobu max. 6 dnů. (16)

Pegasus Zentrum Akademie

Porodní dům a školící středisko Pegasus Zentrum Akademie bylo založeno ve městě Aachen v roce 1997. Zakladatelkou byla porodní asistentka Barbara Kosfeld. V porodním domě pracovaly porodní asistentky, které měly hluboké znalosti v oblasti podpory vedení přirozeného porodu.

Cílem akademie bylo sbírat a dále šířit staré tradiční vědomosti porodních asistentek z doby, kdy porodní asistentky pečovaly o ženy bez pomoci techniky a bez prenatální diagnostiky.

Porodní asistentky Pegasus centra poskytovaly péči těhotným ženám během těhotenství, při porodu doma a v šestinedělí. Nabízelo také pohotovostní službu porodních asistentek pro město Aachen. Taková činnost ušetřila spoustu peněz za zbytečný transport sanitkou do nemocnice a spoustu práce personálu v nemocnici. V porodním domě Pegasus centrum mohlo porodit až 25 žen měsíčně. U porodu nikdy nebyl přítomen lékař. Péče byla přísně individuální. Porodní asistentka byla také jedinou kontaktní, kompetentní osobou pro těhotné ženy, které se rozhodly v Pegasus centru porodit. Objevila-li se komplikace, mohla se méně zkušená porodní asistentka obrátit na svou zkušenější kolegyni. Tak se mladší kolegyně naučila samostatné péči a zároveň se naučila stanovit hranice vlastních možností a kritickému pohledu na vlastní práci. Učení probíhalo velice rychle, protože všechny úkoly řešila přímo v praxi a ne pouze v teoretické rovině. Pouze 3% rodičích žen, o které pečovaly porodní asistentky v Pegasus centru, bylo třeba převézt do nemocnice.

Porodní asistentka, která se rozhodla projít školením v Pegasus centru, byla nejprve 4 roky stálým zaměstnancem centra, než se směla pustit do vlastní praxe, a než se stala plně zodpovědnou za svou činnost během porodu.

V roce 2000 získalo Pegasus centrum Ocenění za úspěšnou podnikatelskou vizi.

Ukázalo se, že podnikatelské poradenství pro porodní asistentky bylo důležitou částí činnosti Pegasus centra. Cílem poradenství bylo pomoci porodním asistentkám zahájit činnost finančně funkční ordinace, která by poskytovala vysokou kvalitu života jak osobního, tak profesního. V roce 2007 paní Barbara Kosfeld ukončila činnost Pegasus centra, odstěhovala se na ostrov Borkum, kde v rámci soukromé praxe poskytuje odbornou péči obyvatelkám ostrova. (10)

2.5.4. Švýcarsko

Ve Švýcarsku funguje celkem 19 nezávislých porodních center. Práce nezávislé porodní asistentky je hrazena ze zdravotního pojištění žen, které je zákonem povinné. V roce 2010 v porodních domech rodilo 1253 žen, tedy 1,94% z celkového počtu porodů ve Švýcarsku. Porodní domy v německé jazykové oblasti Švýcarska existují od 80. let minulého století. (11, 13)

V románské části Švýcarska byl v březnu roku 1999 jako první otevřen Porodní dům Malý princ. Jeho vznik probíhal tak, že v roce 1996 se tři porodní asistentky rozhodly vybudovat porodní dům ve Fribourgu a do konce roku o svém úmyslu informovaly místní praktické lékaře a gynekology, stejně jako vedení místní správy zdravotnictví. V roce 1997 byl projekt podrobně rozpracován a schválen. V roce 1998 dala jedna soukromá osoba k dispozici přízemí svého domu budoucímu porodnímu domu. Začátkem roku 1999 byla založena asociace rodičů na podporu porodního domu, která aktivně pomáhá jeho existenci.

V Malém princí od začátku na plný úvazek pracují dvě samostatné diplomované porodní asistentky. Při porodech si buď vzájemně asistují, nebo jim pomáhají i jiné kolegyně. Obě mají dlouholetou praxi v oboru. Anne-Marie Mettraux je porodní asistentkou už dvacet pět let, z toho deset let pracuje samostatně. Elisabeth Wyler má šestnáctiletou praxi, z toho samostatně pracuje devět roků. Jsou nakloněny spolupráci s dalšími odborníci či odborníky. Je samozřejmostí, že se obě ženy nadšené pro práci s matkami, miminky a jejich rodinami průběžně ve svém oboru vzdělávají. Rozšířily si kvalifikaci např. o homeopatii, haptonomii, poradenství v oblasti kojení a partnerských a rodinných vztahů.

Ve fribourgském porodním domě si rodiče mohou vybrat z několika forem přípravy k porodu: kolektivní kurzy nabízejí informace, fyzickou přípravu nebo výměnu zkušeností s ostatními budoucími rodiči. Dalšími možnostmi jsou kurzy prenatálního zpěvu nebo

předporodní a poporodní haptonomický doprovod poskytovaný individuálně jednotlivým dvojicím a jejich dětem. K dispozici je knihovnička vybavená hodnotnými knihami z rodičovské i odborné literatury. (12)

2.5.5. Rakousko

Existuje zde několik porodních domů, z jejich nákladů hradí zdravotní pojišťovny polovinu. Po roční práci v porodnici si mohou porodní asistentky založit vlastní praxi a pomáhat u porodů, které probíhají mimo nemocnici. V zákoně je stanoveno, že porodní asistentky mohou pečovat o těhotnou ženu od početí až do narození dítěte. Asistence u domácích porodů je považována za legální. (9)

Porodní dům v Grazu provozuje paní Felber od roku 1990. Podle jejích slov byly počátky těžké, hlavně vybudování spolupráce se zdravotnickým personálem v nemocnici. Dnes však má již vybudované dobré vztahy založené na oboustranné důvěře se soukromou klinikou, a kdykoli je třeba, převádí tam své klienty. V porodním domě pracuje sama, nemá žádné zaměstnance. Od roku 2000 měla průměrně 120-150 porodů za rok. Jako nefarmakologické tlumení bolesti během porodu využívá byliny, akupunkturu, homeoterapii. K dispozici má monitor, oxytocin, vakuumextraktor, materiál na šití porodního poranění, nůžky na nástřih hráze. Tato porodní asistentka ve svém porodním domě nevede porody koncem pánevním, ani porody dvojčat. Klientky přijímá od 36. do 44. týdne těhotenství, je-li vše v pořádku. Po odtoku plodové vody považuje za bezpečné čekat na porození dítěte 20 hodin, pokud do té doby kontrakce nepřicházejí, odesílá rodičku po 15 hodinách do porodnice, stejně tak vyskytne-li se jakákoliv jiná komplikace. Pokud je po ošetření ženy vše v pořádku, může se vrátit za 6 hodin po normálním porodu nebo za 2 dny po císařském řezu do péče porodní asistentky. V průměru převáží asi 15 % klientek v průběhu porodu. Z jejich klientek, ani z těch, které byly převezeny do porodnice, nikdy žádná nezemřela. Jedenkrát se stalo, že zemřelo dítě, které se narodilo s vážnou vrozenou vývojovou vadou. Všechny ženy, které chtějí родit v porodním domě, musí projít individuální přípravou, při které paní Felber podporuje v ženě její důvěru ve schopnost porod dobře zvládnout. V porodním domě je umožněn jak ambulantní porod, tak i pobyt 5 dní po porodu, kdy se o celou rodinu stará po všech stránkách včetně vaření. Porodní a poporodní péče zde stojí 1160 Euro, z toho polovinu hradí pojišťovna. (23)

2.5.6. Polsko

Zákon z roku 1996 umožňuje porodním asistentkám v Polsku pracovat svobodně a nezávisle a poskytovat komplexní prenatální i postnatální péči, včetně porodů doma. V roce 2000 rodilo doma 0,3 % polských žen, v roce 2001 jejich počet stoupl na 1,2 %. V současné době pracuje v Polsku 17 samostatných porodních asistentek, tyto porodní asistentky za rok 2011 asistovaly při 110 porodech v domácnosti. (9)

V současné době v Polsku funguje jediný porodní dům Dom narodzin Katarzyny Grzybowskiej. Nachází se v hlavním městě a je orientován přímo vedle nemocnice Św. Zofie. Pracují v něm pouze porodní asistentky. Žena jej navštíví na začátku těhotenství, vybere si porodní asistentku, která jí bude provázet celým těhotenstvím a porodem. Dále navštěvuje individuální konzultace – poradnu a předporodní přednášky. Pokud se během této doby nebo během průběhu porodu vyskytnou komplikace nebo podezření na nepravidelnosti, žena je předána do péče lékaři v blízké nemocnici. Statistiky porodního domu v Polsku vykazují lepší výsledky než běžné nemocnice – například nástřih hráze 40 % (nemocnice 78 %), převozy do nemocnice 5 % (údaje z roku 2000). Porody v tomto centru financuje stát. Založila jej porodní asistentka Katarzyna Grzybowska, která v letech 2006 – 2008 pracovala v Porodním domě na Mokotowie ve Warszawie, který ale již nefunguje. Během těchto dvou let s Katarzynou spolupracovalo dalších 20 porodních asistentek, 250 těhotných žen projevilo zájem rodit v tomto Porodním domě, 150 žen jich v něm skutečně porodilo, pouze 5 z nich muselo být přepraveno do nemocnice k lékařskému ošetření. Filozofií porodu v Porodním domě je, aby proběhl přirozeně, podle vlastního rytmu, který je jedinečný pro každou rodící ženu. Ženy, které rodí v Porodním domě sami řídí svůj porod. (17)

2.6. Porodní dům v ČR

2.6.1. Porodní dům u Čápa

„Je nestátní nezisková organizace založená ve formě obecně prospěšné společnosti, která usiluje o návrat přirozených porodů do českého porodnictví.“ (5)

Historie projektu

Celý projekt začal v roce 1996 impulsem ze strany těhotných k vybudování místa, kde

by ženy v průběhu porodu nebyly rušeny. V roce 1997 bylo vybudováno Centrum aktivního porodu při porodnici Fakultní nemocnice Bulovka v Praze. V roce 1998 se otevřelo první Centrum aktivního porodu. Po čtyřech letech v roce 2002 občanské sdružení Centrum aktivního porodu uzavřelo smlouvu s MČ Praha 11 na pronájem objektu bývalé mateřské školky za účelem vybudování nezávislého porodního domu. V březnu roku 2004 občanské sdružení opouští objekt na Roztylech a nedokončený projekt. V létě roku 2004 vstupují v platnost nové zdravotnické zákony. Od prosince 2005 do dubna 2006 občanské sdružení intenzivně jednalo s MZČR a Magistrátem ohledně udělení registrace. V dubnu 2006 sdružení podalo žalobu proti nesprávnému postupu úřadů. V červnu 2006 MZČR vrací věc k opětovnému projednání Magistrátu se zadáním, aby Magistrát stanovil požadavky na věcné a technické vybavení porodního domu. Magistrát ustavuje znaleckou komisi. V říjnu 2006 Magistrát vydává rozhodnutí o udělení registrace Centru porodních asistentek Porodní dům U čápa pro činnosti porodních asistentek dle vyhlášky 424/2004, ovšem s výjimkou vedení spontánního fyziologického porodu. V dubnu 2007 podána žaloba proti MZČR na nesprávný postup v rámci správního řízení. Jednání s komisařem EC pro vnitřní trh EU, panem Viedmannem o dalším postupu ve věci plnění požadavků a směrnic.

Nezbytné kroky k registraci

- Pronájem prostor
- Hygienický a provozní řád
- Souhlasné vyjádření dopravního odboru MČ
- Souhlasné vyjádření Sdružení pro životní prostředí zdravotně postižených
- Souhlasné vyjádření hasičů
- Souhlasné vyjádření hygienika
- Souhlasné vyjádření k technickému personálnímu vybavení

Účel společnosti Porodního domu U čápa, o.p.s

Společnost vybuďovala porodní dům – místo, které nabídne ženám prostředí pro péči o normální zdravé těhotenství, o normální zdravý porod a normální zdravé poporodní období. Porodním asistentkám nabízí možnost pečovat o těhotné a rodící ženy a ženy v poporodním období podle mezinárodně uznávaného modelu péče porodních asistentek s využitím znalosti fyziologie porodního procesu.

Dále vybuďovala prostředí pro další vzdělávání porodních asistentek a dalších odborníků (psychologů, lékařů, studentů), kteří mají zájem o informace týkající se normálního přirozeného porodního procesu.

Dále vybuďovala prostředí pro vzdělávání rodičů v rámci předporodních kurzů a ukázala jim, jaké možnosti během těhotenství, porodu a v době poporodní mají a co oni sami mohou pro zdravý průběh těchto životních etap udělat.

Struktura organizace

Do struktury organizace patří zakladatelé, správní rada složená z předsedy a dvou členů, revizní komise složená z předsedy a dvou členů a čtyři zaměstnanci.

Zdroje financování

Zdrojem financování je vlastní činnost, sponzorské dary, projekty porodního domu U čápa, o.p.s byly podpořeny z Evropského fondu, rozpočtu Magistrátu hlavního města Prahy a státního rozpočtu České republiky.

Nabídka

Centrum porodních asistentek Porodní dům U čápa nabízí předporodní konzultace,

předporodní kurzy, předporodní péče porodních asistentek, poporodní kontroly matky a dítěte a laktační poradenství. (24)

PRAKTICKÁ ČÁST

3. KVANTITATIVNÍ ČÁST PRÁCE

3.1. Formulace problému

V současné chvíli není v České republice dostupná zdravotní péče porodní asistentky při porodu mimo porodnici. Některým ženám však porodnice, jako místo porodu, nevyhovuje a tak se uchylují k porodům doma, ať už s porodní asistentkou, doulou, nebo samy. V určitých zemích Evropské Unie existují porodní domy jako alternativa k porodnicím a ženám je umožněno svobodně rozhodovat o okolnostech svého porodu. V praktické části své bakalářské práce, si kladu tuto významnou otázku: mají těhotné ženy v České republice zájem rodit v porodním domě?

3.2. Cíl výzkumu

3.2.1. Hlavní cíl výzkumu

Hlavním cílem mého výzkumu je zjistit, zda mají české těhotné ženy zájem mít možnost rodit v porodním domě.

3.2.2. Dílčí cíle

I přesto, že v současné době není možné v České republice rodit v porodním domě, zaměřuji se dále na informace o ženách, které vyhledaly služby Porodního domu U čápa. Charakteristiky, které u nich posuzuji, pak porovnávám se ženami z běžných těhotenských poraden. Pro přehlednost jsem si cíle, které se týkají posouzení těhotných žen, které navštívily Porodní dům U čápa označila písmenem „a“ a cíle, které se týkají posouzení těhotných žen navštěvující gynekologické ambulance písmenem „b“.

Cíl 1: Zjistit, jaké skupiny těhotných žen a na základě čeho vyhledaly služby Porodního domu U Čápa.

Porodní dům = Porodní dům je zdravotnické zařízení, které v souladu se Světovou zdravotnickou organizací a Evropskou Unií poskytuje porodnickou péči zdravým ženám s fyziologickou graviditou a předpokládaným fyziologicky probíhajícím porodem. Jediný český

porodní dům je Porodní dům U čápa. Služby, které nabízí pro těhotné ženy a partnery jsou: předporodní kurzy, konzultace, poradna, péče v 1. době porodní, doprovod do porodnice, poporodní návštěvy, poradna s kojením. V současné době v něm není možné родit.

Předpoklad 1: Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa vyhledávají ženy ve věkové kategorii nad 30 let – včetně. (Více než 50%). (Otázka č. 1).

Předpoklad 2: Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa vyhledávají ženy s vysokoškolským vzděláním. (Více než 50%). (Otázka č. 2).

Předpoklad 3: Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa vyhledávají ženy, které budou родit podruhé. (Více než 50%). (Otázka č. 4).

Předpoklad 4: Předpokládám, že služby Porodního domu vyhledávají ženy, které touží po přirozeném vedení porodu. (Více než 30%). (Otázka č. 5).

Předpoklad 5: Předpokládám, že většina žen, které vyhledaly služby Porodního domu U Čápa, se o Porodním domě U čápa dozvěděla z médií. (Více než 50%). (Otázka č. 6).

Otázky č.: 1, 2, 4, 5, 6

Cíl 2a: Zjistit, podle čeho těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, vybírají místo porodu.

Předpoklad 6: Předpokládám, že většina těhotných žen, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, chce родit jinde, než v nemocnici. (Více než 50% dotazovaných). (Otázka č. 8/2).

Předpoklad 7: Předpokládám, že nejčastěji uváděným důvodem, proč chtějí těhotné ženy, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, родit jinde, než v nemocnici, je touha po přirozeném průběhu porodu. (Více než 30%). (Otázka č. 8/2)

Otázky č.: 8/2

Cíl 2b: Zjistit, podle čeho těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, vybírají místo porodu.

Předpoklad 8: Předpokládám, že těhotné ženy navštěvující gynekologickou ambulanci, vybírají místo porodu podle bydliště. (Více než 50% dotazovaných). (Otázka č. 8/2).

Předpoklad 9: Předpokládám, že těhotné ženy navštěvující gynekologickou ambulanci, nemají zájem родit jinde, než v nemocnici. (Více než 50% dotazovaných). (Otázka

č. 5).

Otázky č.: 8/2, 5

Cíl 3: Zjistit, zda znají těhotné ženy v České republice porodní domy, jako místo pro porod.

Předpoklad 10: Předpokládám, že většina těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci, neví, že existují porodní domy, jako místo pro porod. (Více než 50% dotazovaných). (Otázka č. 6)

Předpoklad 11: Předpokládám, že ženy, které ví o existenci porodních domů, tuto informaci získalo z médií. (Více než 50% dotazovaných). (Otázka č. 6).

Otázka č.: 6

Cíl 4a: Zjistit, jaké hodnoty mají těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, v souvislosti se svým porodem.

Předpoklad 12: Předpokládám, že těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, za nejdůležitější považují hodnotu G – Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů). (Otázka č.7)

Předpoklad 13: Předpokládám, že těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, za nejméně důležitou považují hodnotu J – Přítomnost lékařů. (Otázka č. 7)

Otázka č. 7

Cíl 4b: Zjistit, jaké hodnoty mají těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, v souvislosti se svým porodem.

Předpoklad 14: Předpokládám, že těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, za nejdůležitější považují hodnotu D – Zdraví dítěte. (Otázka č. 7)

Předpoklad 15: Předpokládám, že těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, za nejméně důležitou považují hodnotu G – Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů). (Otázka č. 7)

Otázky č.: 7

Cíl 5a: Zjistit, co těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, očekávají od porodních asistentek během porodu.

Předpoklad 16: Předpokládám, že nejčastější odpověď žen, které navštěvují předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, je, že od porodní asistentky očekávají respekt k přání těhotné/rodící ženy. (Více než 50% dotazovaných). (Otázka č. 8/1)

Otázka č.: 8/1

Cíl 5b: Zjistit, co těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, očekávají od porodních asistentek během porodu.

Předpoklad 17: Předpokládám, že nejčastější odpověď těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci, je, že od porodní asistentky očekávají povzbuzení (Více než 50% dotazovaných). (Otázka č. 8/1)

Otázka č.: 8/1

3.3. Charakteristika souboru

Pro svůj výzkum jsem záměrně vybrala 110 těhotných žen žijících v České republice. Jediným kritériem výběru byl fakt, zda navštěvují gynekologickou ambulanci nebo Porodní dům U čápa. První polovina z nich jsou ženy, které navštěvují prenatální poradnu v gynekologických ambulancích. Druhá polovina pak těhotné ženy, které navštěvují nebo navštívily od listopadu roku 2012 do března roku 2013 Porodní dům U čápa u porodní asistentky Zuzany Štromerové.

Celkem jsem rozdala 150 dotazníků. Dotazník vyplnilo celkem 113 žen. Návratnost dotazníků byla 75,3 %. Ke svému výzkumnému šetření jsem potřebovala dvě stejně velké skupiny: těhotné ženy navštěvující gynekologickou ambulanci a těhotné ženy navštěvující Porodní dům U čápa. Náhodně jsem vyřadila 3 dotazníky, abych získala počtem dvě stejné skupiny respondentů. Pro výzkumné účely jsem tak měla 110 dotazníků. Po vyhodnocení jednotlivých dotazníků jsem vyčlenila dvě skupiny žen po 55.

3.4. Metoda sběru dat

K získání požadovaných dat jsem použila metodu dotazníkového šetření. Vypracovala jsem dva dotazníky, jeden pro těhotné ženy, které navštěvují prenatalní poradnu v gynekologických ambulancích, druhý pro ženy, které vyhledaly služby Porodního domu U čápa.

Dotazník pro těhotné ženy, které navštěvují prenatalní poradnu v gynekologických ambulancích, obsahuje 8 položek, z toho 4 uzavřené, 2 otevřené a 2 polouzavřené otázky. Ve 4 uzavřených otázkách mají ženy určit svůj věk, nejvyšší dosažené vzdělání, pokolikáté budou rodit, do otázky číslo 7 jsem vypracovala tabulku pro zjištění důležitosti hodnot spojených s porodem. V otevřených otázkách prosím ženy o uvedení místa bydliště a volné vyjádření toho, co očekávají od porodní asistentky a podle čeho vybírají, nebo mají vybrané místo porodu. Ze zbylých otázek zjišťuji, zda ví o existenci porodních domů a pokud ano, kde se o ní dozvěděla, a konečně, zda by chtěly mít možnost rodit na jiném místě, než v porodnici.

Dotazník pro těhotné ženy, které vyhledaly služby Porodního domu U čápa, obsahuje 8 položek, z toho 4 uzavřené, 3 otevřené a 1 polouzavřenou otázku. V uzavřených otázkách mají ženy určit svůj věk, nejvyšší dosažené vzdělání, pokolikáté budou rodit, do otázky číslo 7 jsem vypracovala tabulku pro zjištění důležitosti hodnot spojených s porodem. V otevřených otázkách prosím ženy o uvedení místa bydliště a volné vyjádření toho, co očekávají od porodní asistentky a pokud by chtěly rodit jinde, než v nemocnici, jaký je jejich důvod. Z polouzavřené otázky zjišťuji, jak se dozvěděly o porodních domech. Získaná data jsem následně zpracovala a výsledné hodnoty zaznamenala do tabulek.

3.5. Organizace výzkumu

Výzkum probíhal od listopadu roku 2012 do března roku 2013. Dotazníky v tištěné formě, zachovávající anonymitu, jsem rozdala do gynekologické ambulance v Praze, do gynekologické ambulance nemocnice v Rakovníku a do Porodního domu U čápa v Praze.

3.6. Analýza údajů

Cíl 1: Zjistit, jaké skupiny žen a na základě čeho vyhledaly služby Porodního domu U čápa.

Předpoklad č. 1: Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa nejčastěji vyhledávají ženy ve věkové kategorii nad 30 let – včetně. (Více než 50 % dotazovaných). (Otázka č. 1)

Otázka č. 1: Uved'te váš věk:

Tabulka 1 Věk dotazovaných

Odpověď	Počet žen	Procenta
< 20	0	0%
20 - 25	2	4%
25 - 30	21	38%
> 30	32	58%
Celkem	55	100%

Zdroj: vlastní

Z 55 dotazovaných respondentek tvoří největší počet žen věk nad 30 let, což činí 58 %. Věkové rozpětí 25 – 30 let obsazuje 38 % žen. Ve věku 20 – 25 let se šetření zúčastnilo 4% dotazovaných. A ve věku pod 20 let se nezúčastnila žádná žena.

Předpoklad č. 2: Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa nejčastěji vyhledávají ženy s dosaženým vysokoškolským vzděláním. (Více než 50 % dotazovaných). (Otázka č. 2)

Otázka č. 2: Uved'te vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

Tabulka 2 Dosažené vzdělání

Odpověď	Počet žen	Procenta
Základní	0	0%
Středoškolské bez maturity	1	2%
Středoškolské s maturitou	11	20%
Vysokoškolské	43	78%
Celkem	55	100%

Zdroj: vlastní

Z 55 dotazovaných bylo nejvíce žen s ukončeným vysokoškolským vzděláním a to 78 %. Se středoškolským vzděláním s maturitou 20 % a se středoškolským bez maturity 2 %. S ukončeným základním vzděláním se vyplnění dotazníku nezúčastnila žádná žena.

Předpoklad č. 3: Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa nejčastěji vyhledávají ženy, které rodí podruhé. (Více než 50 % dotazovaných). (Otázka č. 4)

Otázka č. 4: Uved'te pokolikáté budete rodit:

Tabulka 3 Parita

Odpověď	Počet žen	Procenta
Poprvé	32	58%
Podruhé	16	29%
Potřetí	6	11%
Počtvrté a vícekrát	1	2%
Celkem	55	100%

Zdroj: vlastní

Celkem 55 respondentek odpovědělo na otázku č. 4, týkající se parity. Z toho 58 % žen tvořily prvorodičky. Ženy, které budou rodit podruhé, byly v zastoupení 29 %. Potřetí bude rodit 11 % dotazovaných. Počtvrté a vícekrát bude rodit 2 % těhotných.

Předpoklad č. 4: Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa nejčastěji vyhledávají ženy, které touží po přirozeném vedení porodu. (Více než 50 % dotazovaných). (Otázka č. 5)

Otázka č. 5: Uvěďte, proč jste vyhledala služby Porodního domu U čápa:

Tabulka 4 Důvod využití služeb Porodního domu U čápa

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Přirozený porod	15	27%
Porod doma	12	22%
Pocit důvěry	11	20%
Komplexní péče podle představ	8	15%
Předporodní kurz	5	9%
Těhotenská poradna	4	7%
Celkem	55	100%

Zdroj: vlastní

Celkem 55 těhotných žen se volně vyjádřilo v otázce č. 5, z jakého důvodu využily služby Porodního domu U čápa. Nejvíce z nich uvedlo jako důvod touhu po přirozeném porodu, celkem 27%. Zvažování porodu doma se vyskytuje ve 22%. Kvůli pocitu důvěry navštívilo Porodní dům U čápa 20% žen. Komplexní péči podle představ uvedlo 15%. Důvod navštívení předporodního kurzu v Porodním domě U čápa uvedlo 9% žen a těhotenské poradny pak 4% žen.

Předpoklad č. 5: Předpokládám, že většina žen, které vyhledaly služby Porodního domu U Čápa, se o Porodním domě dozvěděla z médií. (Více než 50%). (Otázka č. 6)

Otázka č. 6: Jak jste se dozvěděla o Porodním domě U čápa:

Tabulka 5 Zdroj informací o Porodním domě U čápa

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Od porodní asistentky	4	7%
Z médií	31	56%
V zahraničí	2	4%
Od rodiny/přátel	18	33%
Celkem	55	100%

Zdroj: vlastní

Z 55 těhotných žen, které navštívily Porodní dům U čápa, se o jeho službách dozvědělo z médií, a to 56%. Dále se o nich dozvědělo od rodiny/přátel, celkem 33%. Od porodní asistentky tuto informaci získalo 7% žen a v zahraničí se s ním setkaly 4% žen.

Cíl 2a: Zjistit, podle čeho těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, vybírají místo porodu.

Předpoklad 6: Předpokládám, že většina těhotných žen, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, chce родit jinde, než v nemocnici. (Více než 50% dotazovaných). (Otázka č. 8/2).

Otázka č. 8/2: Chcete родit jinde, než v nemocnici?

Tabulka 6 Zájem o jiné místo porodu

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
ANO	44	80%
NE	11	20%
Celkem	55	100%

Zdroj: vlastní

Z celkového počtu 55 těhotných žen, které navštívily Porodní dům U čápa jich 80%, chce rodit jinde, než v nemocnici. Zbýlých 20% těhotných nechce rodit jinde, než v nemocnici.

Předpoklad 7: Předpokládám, že nejčastěji uváděným důvodem, proč chtějí těhotné ženy, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, rodit jinde než v nemocnici, je touha po přirozeném průběhu porodu. (Více než 30%). (Otázka č. 8/2)

Otázka č. 8/2: Pokud byste chtěla rodit jinde, než v nemocnici, jaký je Váš důvod?

Tabulka 7 Důvod pro porod na jiném místě

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Přirozený průběh porodu	21	37%
Soukromí/Intimita	13	22%
Znamé/Domáci prostředí	9	16%
Pocit bezpečí	6	10%
Předchozí zkušenost z porodnice	4	7%
Volnost/Svoboda	3	5%
Klid	2	3%
Celkem	58	100%

Zdroj: vlastní

Celkem 44 žen, které navštívily Porodní dům U čápa, uvedlo důvody, proč chtějí rodit na jiném místě, než v nemocnici. Nejčastěji udávaným důvodem je touha po přirozeném průběhu porodu, celkem 37%. Dále touha po soukromí/intimitě během porodu v zastoupení 22%. Třetím nejčastěji udávaným důvodem je známé/domácí prostředí, uvedeno v 16%. Důvod pocit bezpečí je uveden v 10%. Pro předchozí zkušenost z porodnice 7%, pro volnost/svobodu 5% a pro klid 3%.

Cíl 2b: Zjistit, podle čeho těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, vybírají místo porodu a zda-li mají zájem родit jinde, než v nemocnici.

Předpoklad 8: Předpokládám, že těhotné ženy navštěvující gynekologickou ambulanci, vybírají místo porodu podle bydliště. (Více než 50 % dotazovaných). (Otázka č. 8/2)

Otázka č. 8/2: Uved'te, podle čeho vybíráte místo porodu:

Tabulka č 8 Místo porodu

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Bydliště	23	42%
Reference	12	22%
Zkušenosti	9	16%
Doporučení	7	13%
Vybavení porodnice	4	7%
Celkem	55	100%

Zdroj: vlastní

Celkem 55 těhotných žen navštěvující gynekologickou ambulanci odpovědělo na otázku č. 8/2 . Nejvíce žen vybírá místo porodu podle bydliště, celkem 42%. Dále vybírají místo porodu podle referencí a to 22%. Na základě zkušeností jej vybírá 16% těhotných. 13% vybírá podle doporučení a podle vybavení porodnice 7% žen.

Předpoklad 9: Předpokládám, že těhotné ženy navštěvující gynekologickou ambulanci, nemají zájem родit jinde, než v nemocnici. (Více než 50 % dotazovaných). (Otázka č. 5)

Otázka č. 5: Chtěla byste mít možnost родit i na jiném místě, než v porodnici?

Tabulka 9 Zájem o možnost volby místa porodu

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
ANO	6	11%
NE	49	89%
Celkem	55	100%

Zdroj: vlastní

Z 55 dotazovaných těhotných žen navštěvujících gynekologickou ambulanci jich většina nechce mít možnost родit na jiném místě než v porodnici, celkem 89%. Naopak o takovou možnost by stálo 11% těhotných.

Cíl 3: Zjistit, zda znají těhotné ženy v České republice porodní domy, jako místo pro porod.

Předpoklad 10: Předpokládám, že většina těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci, neví, že existují porodní domy, jako místo pro porod. (Více než 50 % dotazovaných). (Otázka č. 6).

Otázka č. 6: Víte, že existují porodní domy?

Tabulka 10 Informovanost o existenci porodních domů

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
ANO	21	38%
NE	34	62%
Celkem	55	100%

Zdroj: vlastní

Z 55 těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci jich 62% neví, že existují porodní domy. Oproti tomu 38% těhotných o porodních domech ví.

Předpoklad 11: Předpokládám, že ženy, které ví o existenci porodních domů tuto informaci získalo z médií. (Více než 50% dotazovaných). (Otázka č. 6).

Otázka č. 6: Kde jste se dozvěděla o porodních domech:

Tabulka 11 Zdroj informací o porodních domech

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Od porodní asistentky	2	9%
Z médií	18	86%
V zahraničí	1	5%
Jiné	0	0%
Celkem	21	100%

Zdroj: vlastní

Ze 21 těhotných žen navštěvujících gynekologickou ambulanci, které ví, že existují porodní domy, jich 86% tuto informaci získalo z médií. Dále 9% od porodní asistentky a zbylých 5% v zahraničí.

Cíl 4a: Zjistit, jaké hodnoty mají těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, v souvislosti se svým porodem.

Dotazované v tabulce ke každé z daných dvanácti hodnot přiřadily hodnocení. Hodnotící stupně byly 4: 1 nejvíce důležité, 2 více důležité, 3 méně důležité, 4 nejméně důležité. Výsledkem je průměr z celkové hodnoty.

Předpoklad 12: Předpokládám, že za nejdůležitější považují hodnotu G – Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů). (Otázka č. 7).

Předpoklad 13: Předpokládám, že za nejméně důležitou považují hodnotu J - Přítomnost lékařů. (Otázka č. 7).

Otázka č. 7: Uved'te, jak důležité jsou pro vás tyto hodnoty:

Tabulka 12 Hodnoty související s porodem

	Hodnota	Celková hodnota	Průměr
A	Potřeba soukromí	79	1,43
B	Znát zdravotnický personál	96	1,74
C	Vaše zdraví	70	1,27
D	Zdraví dítěte	57	1,03
E	Moderní zdravotnické vybavení	170	3,09
F	Podpora a vstřícnost v plnění Vašich přání	66	1,20
G	Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů)	63	1,45
H	Přítomnost blízké osoby	76	1,38
I	Příjemné prostředí	97	1,76
J	Přítomnost lékařů	166	3,01
K	Bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozencem	58	1,05
L	Bezbolestný průběh porodu	152	2,76

Zdroj: vlastní

Celkem 55 respondentek, které navštívily Porodní dům U čápa, ohodnotilo dvanáct uvedených hodnot čtyřmi stupni: 1 nejvíce důležité, 2 více důležité, 3 méně důležité, 4 nejméně důležité. Za tři nejvíce důležité hodnoty považují: 1. D – Zdraví dítěte, 2. K – Bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozencem, 3. F – Podpora a vstřícnost v plnění Vašich přání. Za tři nejméně důležité považují: 1. E – Moderní zdravotnické vybavení, 2. J – Přítomnost lékařů, 3. L – Bezbolestný průběh porodu.

Cíl 4b: Zjistit, jaké hodnoty mají těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, v souvislosti se svým porodem.

Dotazované v tabulce ke každé z daných dvanácti hodnot přiřadily hodnocení. Hodnotící stupně byly 4: 1 nejvíce důležité, 2 více důležité, 3 méně důležité, 4 nejméně důležité. Výsledkem je průměr z celkové hodnoty.

Předpoklad 14: Předpokládám, že za nejdůležitější považují hodnotu D - Zdraví dítěte. (Stupeň ohodnocení 1). (Otázka č. 7).

Předpoklad 15: Předpokládám, že za nejméně důležitou považují hodnotu G – Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů). (Stupeň ohodnocení 4). (Otázka č. 7).

Otázka č. 7: Uved'te, jak důležité jsou pro vás tyto hodnoty:

Tabulka 13 Hodnoty související s porodem

	Hodnota	Celková hodnota	Průměr
A	Potřeba soukromí	93	1,69
B	Znát zdravotnický personál	135	2,45
C	Vaše zdraví	61	1,10
D	Zdraví dítěte	55	1,00
E	Moderní zdravotnické vybavení	114	2,07
F	Podpora a vstřícnost v plnění Vašich přání	105	1,90
G	Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů)	134	2,43
H	Přítomnost blízké osoby	99	1,80
I	Příjemné prostředí	97	1,76
J	Přítomnost lékařů	88	1,60
K	Bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozencem	70	1,27
L	Bezbolestný průběh porodu	101	1,83

Zdroj: vlastní

Celkem 55 respondentek, které navštívily gynekologickou ambulanci, ohodnotilo dvanáct uvedených hodnot čtyřmi stupni: 1 nejvíce důležité, 2 více důležité, 3 méně důležité, 4 nejméně důležité. Za tři nejvíce důležité hodnoty považují: 1. D – Zdraví dítěte, 2. C – Vaše zdraví, 3. K – Bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozencem. Za tři nejméně důležité považují: 1. B – Znát zdravotnický personál, 2. G – Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů), 3. E – Moderní zdravotnické vybavení.

Cíl 5a: Zjistit, co těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, očekávají od porodních asistentek během porodu.

Dotazované volně vyjadřovaly svá očekávání od porodní asistentky. Tato očekávání jsem poté seřadila do tabulky podle četnosti výskytu.

Předpoklad 16: Předpokládám, že nejčastější odpověď žen, které navštěvují předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, je, že od porodní asistentky očekávají respekt k přání těhotné/rodící ženy. (Více než 50% dotazovaných). (Otázka 8/1).

Otázka č. 8/1: Uved'te, co očekáváte od porodní asistentky:

Tabulka 14 Očekávání od porodní asistentky

Odpověď	Celková hodnota	Procenta
Podpora/Povzbuzení	33	27%
Kvalifikovaná péče/Odborné znalosti/Zkušenost	23	19%
Respekt k přáním	18	15%
Informace/Konzultace	10	9%
Pomoc	9	8%
Odborná rada	8	6%
Vstřícnost	6	5%
Trpělivost	4	3%
Důvěra	4	3%
Empatie	4	3%
Klid	3	2%
Celkem	122	100%

Zdroj: vlastní

Celkem 55 těhotných žen, které navštívily Porodní dům U čápa, vypsalo svá očekávání od porodní asistentky. Ze 122 uvedených očekávání je největší očekávání podpory/povzbuzení, a to 27%, dále kvalifikovaná péče/odborné znalosti/zkušenost 19%. Respekt k přáním je v 15% zastoupení jako třetí nejčastější. Informace/konzultace očekávají ženy v 9%. Pomoc uvádí těhotné ženy v 8%, odbornou radu 6% a vstřícnost 5%. Trpělivost, důvěru a empatii očekávají těhotné ženy od porodní asistentky v zastoupení 3%. Klid uvádí ženy ve 2%.

Cíl 5b: Zjistit, co těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, očekávají od porodních asistentek během porodu.

Dotazované volně vyjadřovaly svá očekávání od porodní asistentky. Tato očekávání jsem poté seřadila do tabulky podle četnosti výskytu.

Předpoklad 17: Předpokládám, že nejčastější odpověď těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci, je, že od porodní asistentky očekávají povzbuzení (Více než 50% dotazovaných). (Otázka č. 8/1)

Otázka č. 8/1: Uved'te, co očekáváte od porodní asistentky:

Tabulka 15 Očekávání od porodní asistentky

Odpověď	Celková hodnota	Procenta
Milé/Příjemné/Přátelské vystupování	28	21%
Vstřícnost	21	16%
Podpora/Povzbuzení	19	14%
Rady během porodu	15	11%
Pomoc během porodu	15	11%
Profesionalita/Odbornost	9	7%
Ochota	8	6%
Trpělivost	6	5%
Informace o průběhu porodu	4	3%
Empatie	4	3%
Pochopení	3	2%
Celkem	132	100%

Zdroj: vlastní

Celkem 55 těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci, vypsalo svá očekávání od porodní asistentky. Ze 132 uvedených očekávání je největší očekávání milého/příjemného/přátelského vystupování, ze 21%, dále vstřícnost 16%. Podpora/povzbuzení jako třetí nejčastější má 14%. Rady a pomoc během porodu je uvedeno v zastoupení 11%. Profesionalitu a odbornost uvádí těhotné ženy v 7%, dále ochotu 6% a trpělivost 5%. Empatii a informace o průběhu porodu očekávají těhotné ženy od porodní asistentky v zastoupení 3%. Pochopení uvádí ženy ve 2%.

3.7. Prezentace a interpretace údajů

Cíl 1: Zjistit, jaké skupiny těhotných žen a na základě čeho vyhledaly služby Porodního domu U čápa.

K tomuto cíli se vztahují otázky č. 1, 2, 4, 5, 6. Těmito otázkami jsem zjistila, jaké skupiny těhotných žen vyhledaly služby Porodního domu U čápa a na základě čeho se rozhodly tyto služby využít.

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 1:** Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa nejčastěji vyhledávají ženy ve věkové kategorii nad 30 let (včetně). (Více než 50 % dotazovaných. Předpoklad jsem si ověřila otázkou č. 1, kdy jsem zjišťovala věk dotazovaných. Z 55 dotazovaných respondentek tvoří největší počet žen věk nad 30 let, což činí 58 %. Věkové rozpětí 25 – 30 let obsazuje 38 % žen. Ve věku 20 – 25 let se šetření zúčastnilo 4% dotazovaných. A ve věku pod 20 let se nezúčastnila žádná žena. **Předpoklad č. 1 se mi potvrdil.**

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 2:** Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa nejčastěji vyhledávají ženy s vysokoškolským vzděláním. (Více než 50 % dotazovaných). Předpoklad jsem si ověřila otázkou č. 2, kdy jsem zjišťovala stupeň dosaženého vzdělání dotazovaných. Z 55 dotazovaných bylo nejvíce žen s ukončeným vysokoškolským vzděláním a to 78 %. Se středoškolským vzděláním s maturitou 20 % a se středoškolským bez maturity 2 %. S ukončeným základním vzděláním se vyplnění dotazníku nezúčastnila žádná žena. **Předpoklad č. 2 se mi potvrdil.**

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 3:** Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa nejčastěji vyhledávají ženy, které budou rodit podruhé. (Více než 50 % dotazovaných). Předpoklad jsem si ověřila otázkou č. 4, kdy jsem zjišťovala pokolikáté budou dotazované rodit. Celkem 55 respondentek odpovědělo na otázku č. 4, týkající se parity. Z toho 58 % žen tvořily prvorodičky. Ženy, které budou rodit podruhé, byly v zastoupení 29 %. Potřetí bude rodit 11 % dotazovaných. Počtvrté a vícekrát bude rodit 2 % těhotných. **Předpoklad č. 3 se mi nepotvrdil.**

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 4:** Předpokládám, že služby Porodního domu U čápa nejčastěji vyhledávají ženy, které touží po přirozeném vedení porodu. (Více než 30 % dotazovaných). Předpoklad jsem si ověřila otázkou č. 5, kdy jsem zjišťovala nejčastěji udávaný důvod, proč dotazované vyhledaly služby Porodního domu U čápa. Celkem 55 těhotných žen se volně vyjádřilo v otázce č. 5, z jakého důvodu využily služby Porodního domu U čápa. Nejvíce z nich uvedlo jako důvod touhu po přirozeném porodu, celkem 27%. Zvažování porodu doma se vyskytuje ve 22%. Kvůli pocitu důvěry navštívilo Porodní dům U čápa 20% žen. Komplexní péči podle představ uvedlo 15%. Důvod navštívení předporodního

kurzu v Porodním domě U čápa uvedlo 9% žen a těhotenské poradny pak 4% žen.

Předpoklad č. 4 se mi částečně potvrdil.

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 5:** Předpokládám, že většina žen, které vyhledaly služby Porodního domu U čápa, se o Porodním domě U čápa dozvěděla z médií. (Více než 50 % dotazovaných). Předpoklad jsem si ověřila otázkou č. 6, kdy jsem zjišťovala odkud se dotazované dozvěděly o službách Porodního domu U čápa. Z 55 těhotných žen, které navštívily Porodní dům U čápa, se o jeho službách dozvědělo z médií, a to 56%. Dále se o nich dozvědělo od rodiny/přátel, celkem 33%. Od porodní asistentky tuto informaci získalo 7% žen a v zahraničí se s ním setkaly 4% žen. **Předpoklad č. 5 se mi potvrdil.**

Cíl 2a: Zjistit, podle čeho těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, vybírají místo porodu.

K tomuto cíli se vztahuje otázka č. 8/2. Touto otázkou jsem zjistila, podle čeho těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, vybírají místo porodu.

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 6:** Předpokládám, že většina těhotných žen, které navštívily Porodní dům U čápa, chce rodit jinde, než v nemocnici. (Více než 50% dotazovaných). K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 8/2, kdy jsem zjišťovala, zda těhotné ženy, které navštívily Porodní dům U čápa, chtějí rodit jinde, než v nemocnici. Z celkového počtu 55 těhotných žen, které navštívily Porodní dům U čápa jich 80% chce rodit jinde, než v nemocnici. Zbýlých 20% těhotných nechce rodit jinde, než v nemocnici. **Předpoklad č. 6 se mi potvrdil.**

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 7:** Předpokládám, že nejčastěji uváděným důvodem, proč chtějí těhotné ženy, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U Čápa, rodit jinde, než v nemocnici, je touha po přirozeném průběhu porodu. (Více než 30%). K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 8/2, kdy jsem zjišťovala, jaký je důvod dotazovaných, pokud chtějí rodit na jiném místě, než v nemocnici. Celkem 44 žen, které navštívily Porodní dům U čápa, uvedlo důvody, proč chtějí rodit na jiném místě, než v nemocnici. Nejčastěji udávaným důvodem je touha po přirozeném průběhu porodu, celkem 37%. Dále touha po soukromí/intimitě během porodu v zastoupení 22%. Třetím nejčastěji udávaným důvodem je známé/domácí prostředí, uvedeno v 16%. Důvod pocit bezpečí je

uveden v 10%. Pro předchozí zkušenost z porodnice 7%, pro volnost/svobodu 5% a pro klid 3%. **Předpoklad č. 7 se mi potvrdil.**

Cíl 2b: Zjistit, podle čeho těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, vybírají místo porodu a zda-li mají zájem родit jinde, než v nemocnici.

K tomuto cíli se vztahují otázky č. 8/2, 5. Těmito otázkami jsem zjistila, podle čeho těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, vybírají místo porodu a zda-li mají zájem родit jinde, než v nemocnici.

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 8:** Předpokládám, že těhotné ženy navštěvující gynekologickou ambulanci vybírají místo porodu podle bydliště. (Více než 30 % dotazovaných). K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 8/2, kdy jsem zjišťovala, podle čeho dotazované vybírají místo porodu. Celkem 55 těhotných žen navštěvující gynekologickou ambulanci odpovědělo na otázku č. 8/2. Nejvíce žen vybírá místo porodu podle bydliště, celkem 42%. Dále vybírají místo porodu podle referencí a to 22%. Na základě zkušeností jej vybírá 16% těhotných. 13% vybírá podle doporučení a podle vybavení porodnice 7% žen. **Předpoklad č. 8 se mi potvrdil.**

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 9:** Předpokládám, že těhotné ženy navštěvující gynekologickou ambulanci, nemají zájem родit jinde, než v nemocnici. (Více než 50 % dotazovaných). K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 5, kdy jsem zjišťovala, zda mají dotazované zájem mít možnost родit jinde, než v nemocnici. Z 55 dotazovaných těhotných žen navštěvujících gynekologickou ambulanci jich většina nemá zájem mít možnost родit na jiném místě než v porodnici, celkem 89%. Naopak o takovou možnost by stálo 11% těhotných. **Předpoklad č. 9 se mi potvrdil.**

Cíl 3: Zjistit, zda znají těhotné ženy v České republice porodní domy, jako místo k porodu.

K tomuto cíli se vztahuje otázka č. 6. Touto otázkou jsem zjistila, zda znají těhotné ženy v České republice porodní domy, jako místo k porodu.

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 10:** Předpokládám, že většina těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci, neví, že existují porodní domy. (Více než 50 % dotazovaných). K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 6, kdy jsem zjišťovala,

informovanost dotazovaných o existenci porodních domů. Z 55 těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci jich 62% neví, že existují porodní domy. Oproti tomu 38% těhotných o porodních domech ví. **Předpoklad č. 10 se mi potvrdil.**

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 11:** Předpokládám, že ženy, které ví o existenci porodních domů tuto informaci získalo z médií. (Více než 50% dotazovaných). K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 6, kdy jsem zjišťovala, odkud dotazované, které znají porodní domy, tuto informaci získaly. Ze 21 těhotných žen navštěvujících gynekologickou ambulanci, které ví, že existují porodní domy, jich 86% tuto informaci získalo z médií. Dále 9% od porodní asistentky a zbylých 5% v zahraničí. **Předpoklad č. 11 se mi potvrdil.**

Cíl 4a: Zjistit, jaké hodnoty mají těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, v souvislosti se svým porodem.

K tomuto cíli se vztahuje otázka č. 7. Touto otázkou jsem zjistila, jaké hodnoty mají těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U Čápa, v souvislosti se svým porodem.

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 12:** Předpokládám, že za nejdůležitější považují hodnotu G – Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů). K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 7, kdy jsem zjišťovala hodnoty dotazovaných v souvislosti s porodem. Celkem 55 respondentek, které navštívily Porodní dům, ohodnotilo dvanáct uvedených hodnot čtyřmi stupni: 1 nejvíce důležité, 2 více důležité, 3 méně důležité, 4 nejméně důležité. Za tři nejvíce důležité hodnoty považují: 1. D – Zdraví dítěte, 2. K – Bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozencem, 3. F – Podpora a vstřícnost v plnění Vašich přání. **Předpoklad č. 12 se mi nepotvrdil.**

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 13:** Předpokládám, že za nejméně důležitou považují hodnotu J - Přítomnost lékařů. K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 7, kdy jsem zjišťovala hodnoty dotazovaných v souvislosti s porodem. Celkem 55 respondentek, které navštívily Porodní dům U čápa, ohodnotilo dvanáct uvedených hodnot čtyřmi stupni: 1 nejvíce důležité, 2 více důležité, 3 méně důležité, 4 nejméně důležité. Za tři nejméně důležité považují: 1. E – Moderní zdravotnické vybavení, 2. J – Přítomnost lékařů, 3. L – Bezbolestný průběh porodu. **Předpoklad č. 13 se mi nepotvrdil.**

Cíl 4b: Zjistit, jaké hodnoty mají těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, v souvislosti se svým porodem.

K tomuto cíli se vztahuje otázka č. 7. Touto otázkou jsem zjistila, jaké hodnoty mají těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, v souvislosti se svým porodem.

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 14**: Předpokládám, že za nejdůležitější považují hodnotu D - Zdraví dítěte. K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 7, kdy jsem zjišťovala hodnoty dotazovaných v souvislosti s porodem. Celkem 55 respondentek, které navštívily gynekologickou ambulanci, ohodnotilo dvanáct uvedených hodnot čtyřmi stupni: 1 nejvíce důležité, 2 více důležité, 3 méně důležité, 4 nejméně důležité. Za tři nejvíce důležité hodnoty považují: 1. D – Zdraví dítěte, 2. C – Vaše zdraví, 3. K – Bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozencem. **Předpoklad č. 14 se mi potvrdil.**

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č. 15**: Předpokládám, že za nejméně důležitou považují hodnotu G – Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů). K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 7, kdy jsem zjišťovala hodnoty dotazovaných v souvislosti s porodem. Celkem 55 respondentek, které navštívily gynekologickou ambulanci, ohodnotilo dvanáct uvedených hodnot čtyřmi stupni: 1 nejvíce důležité, 2 více důležité, 3 méně důležité, 4 nejméně důležité. Za tři nejméně důležité považují: 1. B – Znat zdravotnický personál, 2. G – Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů), 3. E – Moderní zdravotnické vybavení. **Předpoklad č. 15 se mi nepotvrdil.**

Cíl 5a: Zjistit, co těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě, očekávají od porodních asistentek během porodu.

K tomuto cíli se vztahuje otázka č. 8/1. Touto otázkou jsem zjistila, co těhotné ženy v České republice, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, očekávají od porodních asistentek během porodu.

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad 16**: Předpokládám, že nejčastější odpověď žen, které navštěvují předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, je, že od porodních asistentek očekávají respekt k přání těhotné/rodící ženy. (Více než 30% dotazovaných).

K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 8/1, kdy jsem zjišťovala, co dotazované očekávají od porodní asistentky. Celkem 55 těhotných žen, které navštívily Porodní dům U čápa, vypsalo svá očekávání od porodní asistentky. Ze 122 uvedených očekávání je největší očekávání podpory/povzbuzení, a to 27%, dále kvalifikovaná péče/odborné znalosti/zkušenost 19%. Respekt k přáním je v 15% zastoupení jako třetí nejčastější. Informace/konzultace očekávají ženy v 9%. Pomoc uvádí těhotné ženy v 8%, odbornou radu 6% a vstřícnost 5%. Trpělivost, důvěru a empatii očekávají těhotné ženy od porodní asistentky v zastoupení 3%. Klid uvádí ženy ve 2%. **Předpoklad č. 16 se mi nepotvrdil.**

Cíl 5b: Zjistit, co těhotné ženy v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, očekávají od porodních asistentek během porodu.

K tomuto cíli se vztahuje otázka č. 8/1. Touto otázkou jsem zjistila, co těhotné ženy, které navštěvují gynekologickou ambulanci, očekávají od porodních asistentek během porodu.

K tomuto cíli se vztahuje **předpoklad č 17**: Předpokládám, že nejčastější odpověď těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci, je, že od porodní asistentky očekávají povzbuzení (Více než 30% dotazovaných). K tomuto předpokladu se vztahuje otázka č. 8/1, kdy jsem zjišťovala, očekávání dotazovaných od porodních asistentek. Celkem 55 těhotných žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci, vypsalo svá očekávání od porodní asistentky. Ze 132 uvedených očekávání je největší očekávání milého/příjemného/přátelského vystupování, ze 21%, dále vstřícnost 16%. Podpora/povzbuzení jako třetí nejčastější má 14%. Rady a pomoc během porodu je uvedeno v zastoupení 11%. Profesionalitu a odbornost uvádí těhotné ženy v 7%, dále ochotu 6% a trpělivost 5%. Empatii a informace o průběhu porodu očekávají těhotné ženy od porodní asistentky v zastoupení 3%. Pochopení uvádí ženy ve 2%. **Předpoklad č. 17 se mi nepotvrdil.**

3.8. Diskuze

V praktické části své bakalářské práce se zabývám dvěma skupinami žen, v jedné jsou těhotné ženy, které vyhledaly předporodní konzultace u porodní asistentky v Porodním domě U čápa a v té druhé jsou těhotné ženy, které navštěvují gynekologickou ambulanci u gynekologa.

Ženy, které využívají služby Porodního domu U čápa, jsou převážně ženy, které jsou ve věkové kategorii nad 30 let (včetně) a mají vysokoškolské vzdělání, takové ženy mají více životních zkušeností, větší rozhled a často mají jasnou představu o tom, co a jak chtějí v těhotenství a během porodu. Mají více důvěry v sebe samu a přebírají odpovědnost za svůj porod a za své dítě. Naopak ve věku pod 20 let a s nejvyšším ukončeným základním vzděláním, v období, kdy trvalo dotazníkové šetření, službu Porodního domu U čápa nevyhledala žádná těhotná žena. Bude tomu tak pravděpodobně proto, že služby Porodního domu nejsou hrazeny pojišťovnou a ženy si je musí hradit sami, dále také proto, že v České republice je velmi nízká informovanost českých žen o možnostech péče, na které mají nárok. Pokud si tyto informace aktivně nevyhledávají, v běžně prováděné praxi není možné, aby se o nich dozvěděly. V mém výzkumném šetření se mi potvrdilo, že většina těhotných žen v České republice, které navštěvují gynekologickou ambulanci, neví o existenci porodních domů. Menšina, která o nich ví, se o jejich existenci dozvěděla z médií. Ty ženy, které vyhledaly služby Porodního domu U čápa, se o jeho existenci dozvěděly také z médií, pouze 7 % žen uvedlo, že se o jeho službách dozvědělo od porodní asistentky. Je tomu tak proto, že s porodní asistentkou se, v drtivé většině případů, poprvé setká žena až během těhotenství a blíže často až během porodu.

Hlavním důvodem, proč ženy vyhledávají služby Porodního domu U čápa je touha po přirozeném porodu. Uvědomují si tedy, že porodní asistentka jim v tomto směru může pomoci, že při výkonu své práce neléčí, sleduje těhotenství a porod a v případě komplikací rozezná a odešle ženu k lékaři. Při probíhajícím porodu do něj porodní asistentka minimálně zasahuje a tak je možné, aby porod probíhal individuálně podle potřeby a vlastního rytmu těch, kterých se porod bezprostředně týká – ženy a jejího dítěte. A to je důvod, proč tyto ženy chtějí родit na jiném místě, než v nemocnici. Dalším často uváděným důvodem byl i pocit bezpečí. To znamená, že ženy mají k porodní asistentce důvěru i ohledně jejich

odborných znalostí. Ženy, které v těhotenství navštívily předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, od porodní asistentky očekávají hlavně podporu/povzbuzení. Ženy, které navštěvují gynekologickou ambulanci, od porodní asistentky očekávají hlavně milé/příjemné/přátelské vystupování. Tyto dvě skupiny tedy vnímají porodní asistentku odlišně v rámci její úlohy při výkonu práce.

Tyto dvě skupiny jsem dále porovnávala v rámci hodnot, které mají v souvislosti se svým porodem. U žen, které vyhledaly předporodní konzultace v Porodním domě U čápa, vyšly tyto nejčastěji uváděné hodnoty: na prvním místě zdraví dítěte, poté bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozence a podpora a vstřícnost v plnění jejich přání. Znovu se mi potvrdilo, že pokud tyto ženy vyhledají služby porodní asistentky, musí její péči a odborným znalostem důvěřovat, neboť nejdůležitější hodnotou pro ně zůstává zdraví jejich dítěte. To, že se na druhém místě objevila hodnota bezprostředního a nepřerušovaného kontaktu s novorozencem, může být proto, že je ještě stále v mnoha českých porodnicích podhodnocována, a tak zůstává často nenaplněná. Naproti tomu moderní zdravotnické vybavení, přítomnost lékařů a bezbolestný průběh porodu, tyto tři atributy, které jsou doménou porodnic, tyto ženy považují za nejméně důležité. U žen, které navštěvují gynekologickou ambulanci, vyšly tyto nejčastěji uváděné hodnoty: na prvním místě zdraví dítěte, dále jejich zdraví a bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozencem. Hodnoty obou skupin se tedy v zásadě neliší, liší se jen to, kde mají důvěru a cítí se bezpečně. Celých 89 % žen z této skupiny nemá zájem mít možnost родit na jiném místě, než v porodnici. Jedním z důvodů ale může být i to, že o jiné možnosti nikdy neslyšely. Za nejméně důležité považují hodnoty: znát zdravotnický personál, podpora přirozeného porodu a moderní zdravotnické vybavení. Při své studentské praxi v porodnici, kdy jsem s těhotnými ženami mluvila o představách, které mají o svém porodu, který je čeká, jsem zjistila, že mnohé z nich jej vnímají jako velmi stresující a nepříjemnou událost, kterou chtějí mít co nejrychleji za sebou. Proto si možná ani neuvědomují, že přítomnost zcela neznámých osob při porodu, může tento děj negativně ovlivnit.

Zájem českých těhotných žen o možnost v porodním domě je tedy různý a to podle toho, do jaké skupiny, ve které jsem prováděla výzkum, patří. Ženy, které navštívily předporodní konzultace v Porodním domě u Čápa, mají zájem mít možnost родit v porodním domě. Ženy, které navštěvují gynekologickou ambulanci, nemají zájem mít možnost v porodním domě.

Doporučení pro praxi:

Informace, které jsou podávány těhotným a rodičkám by měly být nezaujaté a rozšířené o možnosti a alternativy. Je potřeba, aby české porodní asistentky svojí praxí dokázaly, že jejich samostatná péče o ženu může být bezpečná, efektivní, kvalitní a ekonomicky výhodná, aby lékaři i laická veřejnost mohli mít důvěru v porodní asistenty. Toho by se částečně mohlo dosáhnout tím, že se podpoří individuální péče porodních asistentek i na porodních sálech. Bude – li ze strany těhotných žen poptávka o služby porodních asistentek, bude na druhé straně muset být i nabídka ze strany porodních asistentek. Proto je nutné studentkám porodní asistence poskytnout nejen teoretický rozhled o možnostech využití jejich péče, ale především poskytnou co nejvíce možností pro získání takové praxe. Absolventka, která se sice ve škole dozvěděla o možnostech péče, které může poskytovat, ve střetu s nástupní praxí v porodnici na takové možnosti často rychle zapomene.

ZÁVĚR

Porodní domy jsou v mnoha zemích běžně se vyskytující zdravotnická zařízení, kde se porodní asistentky bezpečně starají o ženy ve fyziologicky probíhajícím těhotenství a během fyziologicky probíhajícího porodu. Existují jako jedna z možností péče o těhotnou ženu a rodičku. V takových zemích mají ženy právo si vybrat z možností, které jim stát nabízí, podle svého založení a potřeb. O tom, co je porodní dům, co nabízí, jak funguje v některých zemích a jaká je současná situace porodnictví v České republice pojednává teoretická část mé bakalářské práce.

Praktická část je zaměřena na zájem českých těhotných žen mít možnost родit v porodním domě. Z mého výzkumu vyplývá, že některé ženy v České republice by taková zdravotnická zařízení rády využívaly. Z mého výzkumu dále vyplývá, že si takové ženy informace sami vyhledávají, často je pro ně zdrojem informací internet. Avšak porodní asistentka má být pro ženu nejbližším, nejspolehlivějším, nejdostupnějším zdrojem informací. Je však jen málo porodních asistentek v České republice, které by pracovaly samostatně především v poskytování během fyziologického porodu.

Velmi příznivě hodnotím, že se zástupkyně čtyř různých profesních sdružení porodních asistentek (Česká konfederace porodních asistentek, Unie porodních asistentek, Česká společnost porodních asistentek a Gynekologicko-porodnická sekce České asociace sester) začátkem tohoto roku sešlo a podepsalo memorandum o vzájemné spolupráci a dohodlo se na společných cílech. Je to jeden ze způsobů, jakým je možné chytit za pomyslný jeden provaz a přitáhnout společnými silami změnu, a s ní možnost volby o místu a způsobu péče během porodu.

POUŽITÁ LITERATURA

1. GEISEL, Elisabeth. Vliv podmínek porodu na fyziologické porodní procesy. 2002, 2(4), 4-5.
2. SOVOVÁ, P., SUCHÁNKOVÁ, M. 2009. *Cesty ke spokojenému porodu: Informace pro volbu péče při porodu*. Praha: Hnutí za aktivní mateřství. [online]. [cit. 2014-01-18]. Dostupné z: http://www.porodniplan.cz/doc/cesty_k_porodu.pdf.
3. WHO. *Care in normal birth: a practical guide* [online]. 1996 [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: http://whqlibdoc.who.int/hq/1996/WHO_FRH_MSM_96.24.pdf
4. GOER, Henci. *Průvodce přemýšlivé ženy na cestě k lepšímu porodu*. 1. vyd. Praha: One Woman Press, 2002, 549 s. ISBN 80-863-5613-2.
5. ŠTROMEROVÁ, Zuzana. Co je porodní dům. *Porodní dům U čápa* [online]. 2000, © 2000 - 2013 [cit. 2013-01-19]. Dostupné z: <http://www.pdcap.cz/Texty/PD/CojePD.html>
6. ŠTROMEROVÁ, Zuzana. Nabídka služeb. *Porodní dům U čápa* [online]. 2000, © 2000 - 2013 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://www.pdcap.cz/Texty/PD/CojePD.html>
7. GRZYBOWSKA, Katarzyna. Centrum zajmuje się. *Dom narodzin* [online]. 2012, © 2006 - 2014 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://domnarodzin.pl/category/aktualnosci/>
8. GRZYBOWSKA, Katarzyna. PORÓD W DOMU. *Dom narodzin* [online]. 2012, © 2006 - 2014 [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <http://domnarodzin.pl/category/porod-w-domu/>
9. RYNTOVÁ, Lucie. Zahraničí. *Porodní plán* [online]. 2009 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.porodniplan.cz/index.php?act=dtl&more=1&id=39>
10. ŠTROMEROVÁ, Zuzana. Pegasus Zentrum. *Porodní dům U čápa* [online]. 2000, © 2000 - 2013 [cit. 2013-02-10]. Dostupné z: <http://www.pdcap.cz/Texty/Pegasus.html>
11. IGGH - CH. Informationen. *Geburtshaus* [online]. 2012, © 2013 [cit. 2014-03-01]. Dostupné z: <http://www.geburtshaus.ch/main/adresses.php>
12. JIRÁSKOVÁ, Vlasta. Porodní dům Malý princ. In: *Porody* [online]. 2000, 2012 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.porody.net/2012/07/24/porodni-dum-maly-princ-2/>
13. Nombre de naissances. *Maison de Naissance Le Petit Prince* [online]. 2010, 2013 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://www.le-petit-prince.ch/nombre-de-naissance.html>
14. SOVOVÁ, Petra. Jak se rodí ve Velké Británii. In: *Hnutí za aktivní mateřství* [online]. 2012, © 2012 [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://www.iham.cz/nabizime/informace/jak-se-rodí-v-zahranici/jak-se-rodí-ve-velke-britanii/>

15. Birth Center Results. In: American Association *of Birth Centres* [online]. 2013, 2014 [cit. 2014-01-24]. Dostupné z: <http://www.birthcenters.org/open-a-birth-center/birth-center-experience/birth-center-results>
16. JAGER-KOYDL, Nicole. Porodní domy. *Porodní asistence*. 2006, č. 1, s. 20-22.
17. GRZYBOWSKA, Katarzyna. Idea. *Dom Narodzin* [online]. 2012, © 2006-2014 [cit. 2014-01-24]. Dostupné z: <http://domnarodzin.pl/2-przyszpitalny-dom-narodzin/idea/>
18. ŠTROMEROVÁ, Zuzana. Zpráva o stavu českého porodnictví. *Porodní dům U čápa* [online]. 2008, © 2000 - 2013 [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://www.pdcap.cz/Texty/Zprava.html>
19. WIESNEROVÁ, Jana. Narození mimo zdravotnická zařízení. In: *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR* [online]. 2011 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/rychle-informace/narozeni-mimo-zdravotnicka-zarizeni>
20. 92/2012 Sb. In: *Portál veřejné správy* [online]. 2012, 2014 © Ministerstvo vnitra [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=77185&recShow=7&nr=92~2F2012&rpp=15#parCnt>
21. Pracovníci ve zdravotnictví. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. 2004, © 2014 MZČR [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/Legislativa/obsah/pracovnici-ve-zdravotnictvi_1792_11.html
22. Sbírka zákonů. *EPravo* [online]. 2011, 1999-2014 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/?lawsSbirkaCislo=55&lawsCastkaCislo=&lawsSbirkaCastkaRok=2011&lawsSearchSubmit=Odeslat>
23. KRAMNÁ, Míla. Návštěva Porodního domu v Grazu. *Duly* [online]. 2006, © 2014 Česká asociace dul [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: http://duly.cz/akce/pd_graz.htm
24. ŠTROMEROVÁ, Zuzana. PORODNÍ DŮM U ČÁPA, o.p.s. *Historie projektu porodního domu*. Praha, 2007.
25. Co dělat jako porodní asistentka. *Normální porod* [online]. 2012, © 2012 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://normalniporod.cz/prakticke-rady/co-delat-jako-porodni-asistentka/>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Věk dotazovaných	31
Tabulka 2 Dosažené vzdělání	31
Tabulka 3 Parita.....	32
Tabulka 4 Důvod využití služeb Porodního domu U Čápa.....	33
Tabulka 5 Zdroj informací o Porodním domě U Čápa.....	34
Tabulka 6 Zájem o jiné místo porodu.....	34
Tabulka 7 Důvod pro porod na jiném místě.....	35
Tabulka č 8 Místo porodu.....	36
Tabulka 9 Zájem o možnost volby místa porodu	37
Tabulka 10 Informovanost o existenci porodních domů.....	37
Tabulka 11 Zdroj informací o porodních domech.....	38
Tabulka 12 Hodnoty související s porodem	39
Tabulka 13 Hodnoty související s porodem	40
Tabulka 14 Očekávání od porodní asistentky	41
Tabulka 15 Očekávání od porodní asistentky	42

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Rozdíl mezi „normálním“ nekomplikovaným porodem v porodnici a normálním nekomplikovaným porodem v porodním domě

Příloha č. 2: Dotazník pro těhotné ženy navštěvující Porodní dům U čápa

Příloha č. 3: Dotazník pro těhotné ženy navštěvující gynekologickou ambulanci

Příloha č. 4: Porodní domy v zahraničí

Příloha č. 1:

ROZDÍL MEZI

„normálním“ nekomplikovaným porodem v porodnici a normálním nekomplikovaným porodem v porodním domě

- I - počátek stahů

porodnice	porodní dům
Příjezd do porodnice. Následuje varianta A nebo B	Telefonický kontakt matka – por. asistentka. Následuje varianta A nebo B
A. Příjem CTG, TK, moč Sepsání porodopisu Vyšetření lékařem, ordinace zásahů Příprava	A. Příjezd asistentky k rodičce Poslech OP, TK, moč Doplnění údajů do záznamů rodičky Vyšetření porodní asistentkou Diskuse o dalším postupu
B. Odjezd zpět domů	B. Opětný telefonát po domluvené době

- II -

první doba porodní

porodnice	porodní dům
Matka je umístěna na čekacím pokoji (hekárně)	Běžný režim života, porodní asistentka přítomna u rodičky
Oddělení od rodiny a vlastního prostředí, nutnost přijmout režim porodnice	Volný pohyb po vlastním bytě, možnost pohybu venku
Aplikace léků dle ordinace lékaře	Dle pozorování a rozhovoru s rodičkou – vnitřní vyšetření pro potvrzení postupu porodu
Pravidelná kontrola OP a TK, vnitřní vyšetření, CTG záznam	Pravidelná kontrola OP a TK
Často aplikace farmakologických prostředků tlumení bolesti	Využívání přirozených prostředků tlumení bolesti
Často zákaz jídla, mnohdy i pití	Přijímání jídla a nápojů podle potřeby
Pohyb omezen prostorem čekacího pokoje, možnostmi porodnice a použitou medikací (Dolsin, EDA)	Volný pohyb po vlastním bytě, možnost pohybu venku
Často velmi časně protržení vaku blan	Umělé protržení vaku blan podle individuální situace a postupu porodu, ne však před brankou otevřenou na 6-7 cm
Porodní asistentka pečuje o více žen. Její pozornost je rozptýlena mezi několik žen a pokyny lékaře	Péči poskytuje jedna porodní asistentka. Veškerá její pozornost se soustřeďuje na jednu konkrétní rodičku a na její podporu. V ideálním případě má rodička svou asistentku.
Střídání personálu, minimální soukromí	Jedna a táž asistentka poskytuje péči rodičce po celou dobu jejího porodu. Žádné střídání směn neexistuje.
Ke konci I. DP přemístění na porodnické lůžko (v lepším případě do jeho těsné blízkosti)	Podle postupu porodu přejezd do porodního domu

- III -

druhá doba porodní

porodnice	porodní dům
Často upoutání na lůžko (příkázaný pobyt na lůžku)	Volný pohyb po porodní místnosti
„Řízené“ tlačení s použitím příkazů, často medikace (infuze Oxytocinu)	Rodička tlačí podle vlastních pocitů a potřeby
Pravidelná kontrola OP, často pomocí vnějšího nebo i vnitřního CTG, TK	Pravidelná kontrola OP poslechem, TK
Častá přítomnost „cizích lidí“ (medici, studentky, mladí lékaři na praxi)	Pouze se souhlasem matky a jejího partnera přítomnost jednoho medika nebo žákyně
Častý větší počet vyšetřujících	Důraz na klid a soukromí
Partnerova úloha silně potlačena	Partner je povzbuzován k aktivní pomoci ženě (pomoc při zaujetí pozice při tlačení, společné dýchání apod.)
Vlastní aktivita ženy silně potlačena	Žena je podporována ve vlastní aktivitě, aby si našla pro ni nejvýhodnější pozici pro tlačení

- IV -

vlastní porod

porodnice	porodní dům
Většinou v poloze na zádech	Matka hledá pozici pro tlačení, dokud neobjeví tu pravou
Vždy řízené tlačení	Tlačení podle potřeby a pocitu
Partner vždy pasivní	Partner aktivně pomáhá matce zaujmout vybranou pozici
Vždy se používá silné světlo	Světlo podle preference matky (většinou tlumené)
Hlučné prostředí	Klidné prostředí, tlumené hlasy
Účastní se řada „cizích“ lidí (medici, studentky por. asistence apod.) bez souhlasu matky	Úplné soukromí, přítomni jen blízcí

- VI -

po porodu

porodnice	porodní dům
1. verze: Dítě ihned odnese pediatr, prohlédne, teprve potom je přineseno matce 2. verze: Dítě je ihned položeno matce na hrudník, ale vzápětí je odneseno pediatrem	Dítě a matka nejsou rozděleni. Podle možností a stavu dítěte provede pediatr prohlídku novorozence v době pobytu v porodním domě nebo následně v domácím prostředí matky.
Přiložení proběhne většinou jen jednou	Dítě je přikládáno opakovaně
Dítě bývá odnášeno na novorozenecké oddělení	Zdravé dítě a zdravá matka nejsou oddělováni
Matka je po porodu upoutána na lůžko, leží, je značně vyčerpaná. Vstává nejdříve po šesti hodinách po porodu.	Matka je po porodu v takové kondici, že nemusí ležet. Její pohyb není omezován. Podle potřeby a schopnosti se může volně pohybovat. Hned po porodu je schopná sama si dojit na záchod, vysprchovat se.
Za dvě hodiny po porodu se vyprazdňuje na míse nebo je cévkována	Frekvence vyprazdňování močového měchýře je sledována. Vyprazdňování měchýře probíhá na toaletě, případně ve sprše.
Ležící matka je převezena na oddělení šestinedělí k několikadennímu pobytu	Matka nejdéle za 24 hodin po porodu odchází domů

- VI -

první týden šestinedělí

porodnice	porodní dům
Povinný, několikadenní pobyt na oddělení šestinedělí	Pobyt ve vlastním domácím prostředí matky bez omezení pohybu
Různá omezení podle zvyklosti a režimu dané porodnice (omezení návštěv, rozdělení rodiny)	Pravidelné návštěvy porodní asistentky v domácím prostředí matky (kontrola zdravotního stavu matky a dítěte, pomoc s kojením atd). Návštěva dětského lékaře v domácím prostředí matky.

Příloha č. 2: Dotazník pro těhotné ženy navštěvující Porodní dům U čápa

Vážené respondentky,

jsem studentkou třetího ročníku oboru porodní asistence Fakulty Zdravotnických studií na ZČU v Plzni. Ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, jehož výsledky budou sloužit pouze jako podklad pro moji bakalářskou práci, veškeré získané údaje jsou anonymní. Název tématu je: Porodní domy. Přečtěte si prosím přiložený dotazník a poté odpovězte na následující otázky, vyberte vždy jednu nejlépe hodící se odpověď a zakroužkujte ji.

Děkuji za Vaši ochotu a čas.

Pavλίna Koláčková

1. Je Vám:

- a) méně než 20 let
- b) 20 - 25 let
- c) 25 - 30 let
- d) více než 30 let

2. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) základní
- b) středoškolské bez maturity
- c) středoškolské s maturitou
- d) vysokoškolské

3. Uved'te místo bydliště:

.....

4. Budete rodit:

- a) poprvé
- b) podruhé
- c) potřetí
- d) počtvrté a vícekrát

5. Uved'te stručně důvod, proč jste vyhledala služby Porodního domu:

.....

6. Jak jste se dozvěděla o Porodním domě:

- a) od porodní asistentky
- b) z médií
- c) v zahraničí
- d) jiné .....

7. Uved'te, jak důležité jsou pro Vás tyto hodnoty:

Přiřaďte ke každé hodnotě jedno číslo vyjadřující stupeň:

1 nejvíce důležité

2 více důležité

3 méně důležité

4 nejméně důležité

A	Potřeba soukromí	
B	Znát zdravotnický personál	
C	Vaše zdraví	
D	Zdraví dítěte	
E	Moderní zdravotnické vybavení	
F	Podpora a vstřícnost v plnění Vašich přání	
G	Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů)	
H	Přítomnost blízké osoby	
CH	Příjemné prostředí	
I	Přítomnost lékařů	
J	Bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozencem	
K	Bezbolestný průběh porodu	

8. Volné vyjádření:

Co očekáváte od porodní asistentky:

Pokud byste chtěla родit jinde než v nemocnici, jaký je Váš důvod:

Příloha č. 3: Dotazník pro těhotné ženy navštěvující gynekologickou ambulanci

Vážené respondentky,

jsem studentkou třetího ročníku oboru porodní asistence Fakulty Zdravotnických studií na ZČU v Plzni. Ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, jehož výsledky budou sloužit pouze jako podklad pro moji bakalářskou práci, veškeré získané údaje jsou anonymní. Název tématu je: Porodní domy. Přečtěte si prosím přiložený dotazník a poté odpovězte na následující otázky, vyberte vždy jednu nejlépe hodící se odpověď a zakroužkujte ji.

Děkuji za Vaši ochotu a čas.

Pavλίna Koláčková

1. Je Vám:

- a) méně než 20 let
- b) 20 - 25 let
- c) 25 - 30 let
- d) více než 30 let

2. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) základní
- b) středoškolské bez maturity
- c) středoškolské s maturitou
- d) vysokoškolské

3. Uved'te místo bydliště:

.....

4. Budete rodit:

- a) poprvé

- b) podruhé
- c) potřetí
- d) počtvrté a vícekrát

5. Chtěla byste mít možnost родit i jinde než v nemocnici?

- a) ano
- b) ne

6. Víte, že existují Porodní domy?

- a) ano
- b) ne

Pokud ano, kde jste se o nich dozvěděla:

- a) od porodní asistentky
- b) z médií
- c) v zahraničí
- d) jiné .....

7. Uved'te, jak důležité jsou pro Vás tyto hodnoty:

Přiřaďte ke každé hodnotě jedno číslo vyjadřující stupeň:

- 1 nejvíce důležité
- 2 více důležité
- 3 méně důležité
- 4 nejméně důležité

A	Potřeba soukromí	
B	Znát zdravotnický personál	
C	Vaše zdraví	
D	Zdraví dítěte	
E	Moderní zdravotnické vybavení	
F	Podpora a vstřícnost v plnění Vašich přání	
G	Podpora přirozeného porodu (bez podávání léků, lékařských zásahů)	
H	Přítomnost blízké osoby	
CH	Příjemné prostředí	
I	Přítomnost lékařů	
J	Bezprostřední a nepřerušovaný kontakt s novorozencem	
K	Bezbolestný průběh porodu	

8. Volné vyjádření:

Co očekáváte od porodní asistentky:

Podle čeho vybíráte/máte vybrané místo porodu:

Příloha č. 4: Porodní domy v zahraničí

Obrázek 1 Polsko

Zdroj: http://www.mowimyjak.pl/zdrowie/ciaza/co-to-jest-szpitalny-dom-narozdin-gdzie-w-warszawie-dziala-szpitalny-dom-narozdin,95_54413.html

Obrázek 2 Německo

Zdroj: <http://www.babydeal.de/geburt/entbindung/geburtshaus>

Obrázek 3 USA

Zdroj: <http://www.cpr123.com/2012/10/cpr123-newsletter-october-23-2012/>

Obrázek 4 Velká Británie

Zdroj: <http://ads.org.uk/healthierplaces/project/brent-birth-centre>